

ԵՍՀԿ ՀՐԱՊԱՐԱԿԵՑ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ԻՐ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՅՈՒՄԸ

ԵՍՀԿի ղեկավարությունը հրապարակած է Հայաստանի Մայիս 25ի խորհրդարանական ընտրություններում մասին իր վերջնական գեկուցումը, որում մեջ նշած է, թե հետագային ժողովրդավարական ընտրություններու կայացման համար պետք է քարտեփոխուի Հայաստանի ընտրական օրենսդրությունը: Ձեկուցումը դիտել տուած է, թե իշխանությունները պետք է ջանք չխնայեն վերացնելու համար անպատասխանատուութեան մթնոլորտը: ԵՍՀԿի գեկուցումը ընդգծած է, թե բաղդատմամբ նախագահական ընտրություններուն, խորհրդարանական ընտրություններուն արձանագրուած է որոշ քարտեփոխում, յատկապէս նախընտրական քարտեփոխումի մթնոլորտի առումով:

ԲԱՆԱԿԻ ԸՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԸ ՆՇՈՒԵՑԱԻ ԸԱՆԴԻՍԱԿՈՐԱՊԵՍ

Նախագահ Կ.Ս. Էմիլ Լախուտ երէկ հաստատեց, որ իւր քաղաքացիական հաստատութեան ղեկավար պետք է անպայման յարգէ իր պատասխանատուութիւնը եւ քաղաքական, տնտեսական, ընկերային թէ ապահովական մարզերէն ներս կատարէ իր պարտականութիւնները:

Նախագահ Լախուտ ընդգծեց, որ հարկ է միշտ դրական լուծումներ գտնել երկրին մէջ ծագած հարցերուն եւ չզբաղիլ տրամադրութիւններ քանդող յաւելելու հարցերու ստեղծումով: Ան նկատել տուաւ, որ իր քաղաքացիական կեցածքը յստակ է Իրաքի եւ Պաղեստինի շուրջ եւ աւելցուց, որ միջազգային թէ շրջապային տագնապներուն լուծումները պետք է ըլլան արդար եւ օրինական:

Նախագահ Լախուտ երէկ հովանաւորեց իր քաղաքացիական հիմնադրութեան տօնակատարութիւնները, որ կայացաւ Ֆրանսիայի Սայայից վարժարանին մէջ: Պաշտօնական տօնակատարութեան ներկայ գտնուեցան նաեւ վարչապետ Ռաֆիկ Նաբիբի, ինչպէս նաեւ նախարարներ Սեպուհ Յովսէփեան, Ասատ Տիպալ, Միշէլ Սըմահա, Ֆուատ Միհրոբ, Ալուպ Հրամայեմ, Միշէլ Մուսա, Մահմուտ Համմուտ, Էլիաս Մրր, Ապտալա Ֆարիս եւ Ալի Սալի, տօնակատարութեան

վայր հասաւ ժամը 9:00ին եւ հովանաւորեց 146 նոր սպաներու սուրբնու տուչութիւնը, անոնց սերունդը կոչելով նախատակ զինուորական ժառանգարի անունով: Շրջանաւարտ սպաներուն ուղղած իր խօսքին մէջ նախագահ Լախուտ քաւ, որ քանակը կը կրէ երկրին պաշտպանութեան շարք՝ էջ 2

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՔԱՐՏԵՍԻ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԽՈՉԸՆԴՈՏՆԵՐ ԿԸ ԴԻՄԱԳՐԱՒԷ

Իսրայէլի եւ պաղեստինցիներուն միջեւ յարաբերութիւնը աւելի եւս քարճարացաւ երէկ՝ խաղաղութեան ճամբու քարտեփոխ գործադրութեան հարցով, Ուաշինկթընի մէջ կայացած բանակցութիւններէ ետք, որոնց ընթացքին որեւէ նուաճում կարելի չէր եղած արձանագրել: Իսրայէլի վարչապետ Արիէլ Շարոն պոչուցուցած է, թէ իր կառավարութիւնը պաղեստինեան նուազագոյն բնաբարումն անգամ պիտի չհանդուրժէ: Պաղեստինցիք մինչ այդ յայտնած են, թէ Շարոնի կառավարութիւնն է, որ կը մերժէ առնել առաջին քայլերը, որոնք անհրաժեշտ են, ըստ Եւրոպական Միութեան, Ռուսիոյ, ՄԱԿի եւ Մ. Նախագահներու կողմէ մշակուած խաղաղութեան ծրագիրին: Իսրայէլեան լրատուաբանութիւնը համաձայն, Շարոն դիտել տուած է, որ ճամբու

քարտեփ գործադրութեան «առաջին հանգրուանին» սկսած են սկստաւարութեան կր գտնուիլը, շեշտելով, որ անիկա հիմնուած է զինադուլի մը եւ «վարչապետութեան, ախարկչութեան եւ գրգռութեանց ամբողջական շարք՝ էջ 10

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵԾԱՐԵՑ ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ ԵԿԱԻԵԱՆԸ

Իբրեւ գնահատանք Սփիւռքի ու Հայաստանի մէջ հայ կրթական ու մշակութային կեանքի ծաղկումին Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկի քերթած նպատակն է անոր իրագործման մէջ հիմնարկին Հայկական Բաժնի տնօրէն դոկտ. Զաւէն Եկաւեանի ունեցած ներդրումին, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը կայմակերպած էր գնահատանքի ու մեծարանքի հանդիսութիւն մը: Պաշտօնական հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Ուրբաթ, 1 Օգոստոսի երեկոյեան ժամը 7:00ին, կաթողիկոսարանի վեհարանի դահլիճին մէջ: Հանդիսավար Նորայր Օ. Վրդ. Աշրգեան բացման խօսքին մէջ շեշտել է տք Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկին Հայկական Բաժնի ունեցած անգնահատելի ծառայութիւնը հայկական կրթական ու մշակութային կեանքերու բարգաւաճման մէջ, վեր առաւ անոնց պարագումուն մէջ դոկտ. Զաւէն Եկաւեանի եւ Հայկական Բաժնի փոխ տնօրէն Աստղիկ Չանքրըթընի անուրանալի դերակատարութիւնը: Խօսք առաւ Ժիրայր Գանիէյեան, որ կեդրոնացաւ յատկապէս հաստատութեան կրթական առաքելու-

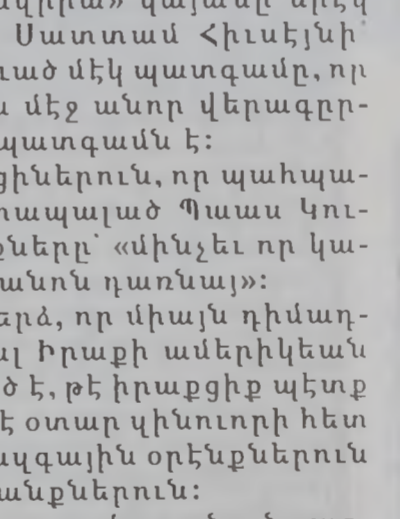

թեան վրայ: Ան կարեւորեց Հայաստանի մէջ եւ աշխարհի տարածքին աւելի քան 70 երկիրներու մէջ Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկին եւ մասնաւորապէս Հայկական Բաժնի ծառայութիւնները, որոնք ուղղուած են հայկական Սփիւռքի բոլոր համայնքներուն անխտիր եւ որոնք կը հետապնդեն մէկ գլխաւոր նպատակ՝ տարածուած հայ կրթութեան ու մշակութային թուլութեան նպաստակին իրագործման ի խնդիր կատարումը կառուցումները, շինարարական աշխատանքները, հաստատում կեդրոններն ու հիմնուած կրթական ստանները: Ան

արժեւորելով հաստատութեան ինստիտուտը ծառայութիւնը, քաւ. «Անվարան կարելի է յայտարարել, որ սփիւռքահայ դպրոցին թիկունք կանգնող ու անոր գոյութիւնը պահովող կառոյցն է Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկն ու անոր Հայկական Բաժնի»: Ժիրայր Գանիէյեան իր խօսքին մէջ մեծ կարեւորութեամբ շեշտեց իր քաղաքացիական պարտականութիւնը: «Քաջ գիտակից հայկական վարժարաններու գոյութեան հրամայականին, Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկն ու անոր փոխ տնօրէնը կը գործեն անսակարկ օժանդակութեան եւ խնամատար հոր ոգիով», քաւ: Զաւէն Եկաւեան

ՍԱՏՏԱՄՆՈՐ ՊԱՏԳԱՄ ՄԸ ՅՂԵՑ ԻՐԱԲՅԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ

Պատկերասփիւռի «ժպիտ» կայանը երէկ սփռած է ենթադրաբար Սատտամ Հիւսէյնի՝ իրաքցի ժողովուրդին յղուած մէկ պատգամը, որ նուազ քան մէկ ամսուան մէջ անոր վերաբերած սփռուած վեցերորդ պատգամն է: Ան կոչ ուղղած է իրաքցիներուն, որ պահպանեն պետութեան եւ իր տապալած Պասս Կուսակցութեան ունեցուածքները՝ «մինչեւ որ կացութիւնը դարձեալ բնականոն դառնայ»: Յայտարարելով հանդերձ, որ միայն դիմադրութիւնը վերջ կրնայ տալ Իրաքի ամերիկեան բռնագրաւումին, ան ըսած է, թէ իրաքցիք պետք է «անձնատուր եղող» եւ զօր պիտուրի հետ վարուին համաձայն միջազգային օրէնքներուն եւ իսլամութեան թելադրանքներուն: Ի տարբերութիւն անցող ամսուան ընթացքին Սատտամի վերագրուած պատգամներու մեծամասնութեան, երէկուան պատգամը անհասկնալի բաժիններ ունեցած է: Խօսողին համաձայն, ձայներիկը պատրաստուած է Յուլիս 27ին: Ան ակնարկած է նաեւ տապալած վարչակարգի հիմնարկութիւններուն, որոնց կարգին՝ Պասս Կուսակցութիւնը եւ իշխող Յեղափոխական Հրամանատարութեան խորհուրդը, ըսելով, թէ անոնք կը շարունակեն գոյատեւել: Մինչ այդ, երկրին մէջ բիրտ արարքներ կը շարունակեն մագլցում արձանագրել: Ամերիկեան բանակին համաձայն, երէկ իրաքցի 4 տղամարդ սպանուած է եւ ամերիկացի 3 զինուորներ թէթեօրէն վիրաւորուած են, Ֆալուճ քաղաքին մօտ ամերիկեան ուժերու դէմ անջատ յարձակումներու ընթացքին: Իրաքցիները սպաննուած են ամերիկեան կարաւանի մը վրայ հրթիռով արձակուող ձեռնառումի մը պայթումի հետեւանքով: Ամերիկեան ուժերը 9 հոգի ձերբակալած են: Միւս կողմէ, լեհական ուժերու դէմ կրակ բացուած է Պաղատի մօտակայ Վիլ շրջանին մէջ, առանց մարդկային վնաս պատճառելու: Առաջին անգամ ըլլալով էր, որ այդ ուժերուն վրայ յարձակում տեղի կ'ունենար: Աւստրալիա մինչ այդ երէկ յայտարարած է, թէ իր ուժերը, որոնք Մարտին ամերիկեան զինուորութեամբ յարձակումին մասնակցած էին՝ Սատտամի վարչակարգը տապալելու համար, հաւանաբար մօտիկ ապագային տուն պիտի չվերադառնան: Այլ գիծի վրայ, հիւսիսային Իրաքի Պայճի քաղաքին մօտ քարիւղատար խողովակ մը Հիւզ-Չաքթի գիշեր խափանարարական արարքի մը ենթարկուած է: Տեղի ունեցած պայթումին պատճառով ծայր տուած է հրդեհ մը: Բարձրաստիճան նստիկան մը ըսած է, թէ Սատտամի հետեւորդ զինեալներ կամ ոճրա-

գործներ պետք է այսպէս պայթումին համար: Տակաւին Հինգշաբթի օր, դաշնակիցները յայտարարած էին, թէ Իրաքի հիւսիսային քարիւղատար գլխաւոր խողովակը, որ նիւթական մեծ վնասներու ենթարկուած էր Յունիս 12ին տեղի ունեցած խափանարարական գործողութեան մը պատճառով, քանի մը օրէն դարձեալ գործօն պիտի դառնայ: Բանալի խողովակը քարիւղ կ'արտադրէր դէպի թրքական ձեյիան նախահանգիստը: Զաւէն Եկաւեան

ԱՆԳԱՐԱՅԻ ՄԷՋ ՌՄԲԱՆԱՐՈՒՄԻ ԅԱՋՈՐԴԱԿԱՆ ԵՐԿՈՒ ԴԵՊՔԵՐ ԱՆԳԱՐԱ, 1 (ԱՅՖ).— Թուրք 17 ոստիկաններ վիրաւորուած են Ուրբաթ օր, երբ արդարադատութեան նախարարութեան շէնքին առջեւ յարուած ռուճը մը պայթած է, մինչ անոնք գայն կը քննէին, ըսած են պաշտօնատարները: Ոստիկանութեան պետը յայտնած է, թէ ձախակողմեան ընդլայնակեց խմբակ մը ստանձնած է պայթուածին պատասխանատուութիւնը, մերժելով սակայն խմբակին անունը յայտնելը: Պայթուցիկ նիւթեր պարունակող պայուսակը գետեղուած էր Անգարայի մէջ երկրասարգ դատաւորներու եւ դատախազներու մարզումի մէկ կեդրոնին մէջ, յայտնած է ոստիկանապետը: Բանի մը վարչական առաջ նման պայուսակ մը պայթած էր եւ ոստիկանները ղէպքին վայրը կանչուած էին քննութիւն տանելու համար, լրացարած է Կոթան Ալաիէն: «Անատոլի» լրատու գործակալութիւնը հաղորդած է, որ ոստիկանները նախագրուչական որեւէ միջոցառում չէին զինած՝ պաշտպանող յատուկ տարագ. սպանութիւններու գօտիի հաստատում, եւ այլն: Առաջին պայթումը գոհ չէ իրած:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՄԵԾԱՐԵՑ...

Շարունակում Ա. Էջեց

Իր խօսքին աւարտին, ժիրայր Գանիէլեան գնահատեց ղոկոտ. Չաւէն Եկեանի աւելի քան քսանամեայ նուիրումը և արտայայտեց անհուն երախտագիտութեան պագուններ:

Ապա խօսք առաւ Գեղանի Էթիմէպեան, որ կեդրոնացաւ Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկին եւ անոր Հայկական Բաժինին մշակութային առաքելութեան վրայ: Ներկայացնելէ ետք Կիւլպէնկեան գերդաստանին եւ Գալուստ Կիւլպէնկեանի կենսագրականները, ան շեշտեց անոնց նախաձեռնութեան եւ ձեռնարկութեան ոգին, ինչպէս նաեւ նկարագրի բարեփոխութեան գիծը: Ան ըստ, որ բնութեան, մշակոյթի եւ արուեստի նկատմամբ Գալուստ Կիւլպէնկեանի սերնդն ու նուիրումը նպատակ ունեցաւ ծանայել նաեւ ար-

ի ր ա կ ա ն ա ց մ ա ն : Շնորհիւ Հայկական Բաժինին եւ անոր տնօրէնին ձեռնարկութեան, ծաղկեցաւ, կեանքի կոչուեցաւ հայ մշակութային հայտնի արտայայտիչը, ըստ ան է շեշտեց, որ հայ նորահաս սերունդը հայ մշակութային հետաքրքրուելու ու համաշխարհային մտահոգութիւններուն յուժուներ գտնող հաստատութիւնը եղաւ Գալուստ Կիւլպէնկեանը:

Հայրապետական պատգամով հանդէս եկաւ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. կաթողիկոս, որ երանելի կոչեց այն մարդը, որ կ'աշխատի ուրիշին համար՝ Աստուծոյ բարիքը առատօրէն բաժնելով ուրիշին հետ: «Այդպէս եղաւ կեանքը Գալուստ Կիւլպէնկեանի անձին եւ հաստատութեան եւ այդպիսով ան անձերու, հաւաքականութիւններու եւ կազմակերպութիւններու կեանքին մէջ տիրական ներկայութիւն է: Մեր ազգին կեանքին մէջ եւս ան եղաւ ու մնաց հոմանիշ դարձութեան, գիտութեան ու մշակոյթին», ըստ ան:

Վեհափառը նշեց, թէ այս հասնողիւնը վկայութիւն մը կ'ուտայ հաստատութեան Հայկական Բաժինին նուիրումին եւ իրագործումին:

«Եկած ենք արտայայտելու հաւաքական յարգանքը՝ վաւերական, նպատակայայտ ծանայութեան, որ ծաղկեցուց մեր մշակութային ու դպրական կեանքը», ըստ ան է շեշտեց, որ այդ բոլորին մէջ ղոկոտ. Չաւէն Եկեանն ունի իր որոշակի դերը եւ առանցքային ներկայութիւնը: «Սակ տնօրէնները, գրական ամսագրերն ու գիտական կաճառները: «Այս գործունէութիւնը մեծապէս նպաստեց հայկական բարեփոխական ու մշակութային մասնագիտական աշխատութիւններու

ստրեան արժանի ազգային, կրօնական եւ մշակութային հիմնարկին ունեցած ներդրումին:

«Հիմնարկը քարին չէ, որ կու տայ, որովհետեւ, գիտէ, որ այդ քարերը կը վերածուին ծառայութեան: Կու տայ առանց խտրութեան բոլորին՝ պահանջելով միայն պատասխանատուութիւն», ըստ ան:

Վեհափառը նաեւ գնահատեց ներդրումը Հայկական Բաժինի փոխ տնօրէն եւ հաստատութեան մէջ հայկական դպրոցներու պատասխանատու Աստղիկ Չանքրըբընը, որ ուժակալ կերպով անձին եւ հաստատութեան եւ այդպիսով ան անձերու, հաւաքականութիւններու եւ կազմակերպութիւններու կեանքին մէջ տիրական ներկայութիւն է: Մեր ազգին կեանքին մէջ եւս ան եղաւ ու մնաց հոմանիշ դարձութեան, գիտութեան ու մշակոյթին», ըստ ան:

Վեհափառը նշեց, թէ այս հասնողիւնը վկայութիւն մը կ'ուտայ հաստատութեան Հայկական Բաժինին նուիրումին եւ իրագործումին:

«Եկած ենք արտայայտելու հաւաքական յարգանքը՝ վաւերական, նպատակայայտ ծանայութեան, որ ծաղկեցուց մեր մշակութային ու դպրական կեանքը», ըստ ան է շեշտեց, որ այդ բոլորին մէջ ղոկոտ. Չաւէն Եկեանն ունի իր որոշակի դերը եւ առանցքային ներկայութիւնը: «Սակ տնօրէնները, գրական ամսագրերն ու գիտական կաճառները: «Այս գործունէութիւնը մեծապէս նպաստեց հայկական բարեփոխական ու մշակութային մասնագիտական աշխատութիւններու

Ինկրիտ Եկեանցի պարգեւատրումը

մենք կարիքը ունինք հաւատքի, որպէսզի աւելի քան արժանաւոր ին խորանան մեր յարաբերութիւնները: Ան շեշտեց Սփիռոքի հայտնի ինքնապատկերը: «Ստրիկոս համար Միջին Արեւելքի եւ յատկապէս Լիւնայի հայոց համայնքներուն ներկայացուցած կարեւորութիւնը, հայ դպրոցին անհրաժեշտութիւնը եւ կոչ ուղղեց Եկեանին, որ տարիներ շարունակ նեցուկ կանգնած է իր ամուսինին գործունէութեան: «Ահաւասիկ երեք անձեր, որոնք կ'ապրին ու կը տագնապին ուրիշին համար, եւ այդ ուրիշը մենք ենք՝ ազգը, հայրենիքը, եկեղեցին եւ մշակոյթը: Գանձեր, առանց որոնց մեր կեանքը աղքատ է», եզրափակեց վեհափառը:

Ապա Արամ Ա. կաթողիկոս ղոկոտ. Չաւէն Եկեանը պարգեւատրեց Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան իշխան շքանշանով, Աստղիկ Չանքրըբընը՝ «Ս. Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանով, իսկ Ինկրիտ Եկեանին նուիրեց մշակութային ու գեղարուեստական յատուկ արժէք ներկայացնող յուշանուէր մը:

Երախտագիտութեան ու շնորհակալութեան յուշանուէր յայտնեց Գեղանի Էթիմէպեանը ըլլաւ մեր ամենօրեայ օրհնութիւնները, որովհետեւ այս աշխատանքին համար

السفير الديار المستقبل الاصحاح

ԻՆՉ ԿԸ ԳԻՆԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱՔԵՐԹԵՐԸ

Լիբանանեան կաթողիկոսութեան առջի օրուան նիստին քննարկումները եւ իբրանանեան ներքին քաղաքական այլ իրադարձութիւններ, Իրաքի մէջ տեղի ունեցող վերջին իրադարձութիւնները, Սատտամ Հիւսէյնի երկու դուստրերուն Յորդանան ապաստանելու տեղեկութիւնը, ինչպէս նաեւ գրաւեալ Պաղեստինի մէջ տիրող ներկայ կացութիւնը կը հանդիսանան Ուրբաթ, 1 Օգոստոսին լոյս տեսած իբրանանեան օրաքերթերուն գլխաւոր նիւթերը:

Այսպէս, անդրադառնալով Հինգշաբթի օրուան կառավարութեան նիստին, «Տիւրք» օրաքերթը կը գրէ, թէ ժողովի ընթացքին նախարարներ Արիստի եւ Սըմահայի միջեւ տարբարանալէ մը ստեղծուած է տեղեկութեան նախարարութեան պաշտօնէութեան յանձնարարական Բաժինը ստեղծուած է յատկապէս հայ դպրոցի պահպանութեան, հայ ուսուցիչներուն օգնութեան հասնելու եւ հայ մանկավարժներ պատրաստելու համար», շեշտեց ան:

Իր խօսքի աւարտին, ղոկոտ. Չաւէն Եկեան իր խորին շնորհակալութիւնը յայտնեց մեծարանքի հանդիսութեան համար եւ վեհափառ հոր նուիրեց կաթողիկոսական սաս:

Հանդիսութեան ընթացքին գործարկուեցաւ գեղարուեստական յայտագիր. հանդէս եկան մենեքոզի Գէրգը Պէպէճեան եւ ամուսնորդ Իրմա Տէտեան:

Հանդիսութիւնը փակուեցաւ «Մարդաբար» յաղթերգով:

«Անուար» օրաքերթը կը նշէ, թէ երկրի քաղաքական կեանքի արձակուրդին պուրբնաց, կառավարութիւնը ինքզինքն արձակուրդ կու տայ եւ այս ձեւով առկա կը պահէ քաղաքացիները մտահոգող ընկերային - տնտեսական հարցերուն քննարկումը:

ՄԱԿի Ապահովութեան խորհուրդը մի քանի օրուան ընթացքէ ետք կարծազէ կարաւային Լիբանանի մէջ գործող «Ֆիւնիլ» ռոմերուն առաջնանեան օրաքերթերուն ժամկետը եւ մտահոգութիւն արտայայտեց օղային, ծովային թէ ցամաքային անցքերէն սահմանային գիծի մնալուն խախտումներուն կապակցութեամբ, այս կողմէ փոխանցած է «Նահար» օրաքերթը:

Նոյն թերթը կարճ լրատուութեամբ մը հաղորդած է, թէ Իւրաքէ տեղեկութեան նախարարութեան պաշտօնէութեան յանձնարարական Բաժինը ստեղծուած է յատկապէս հայ դպրոցի պահպանութեան, հայ ուսուցիչներուն օգնութեան հասնելու եւ հայ մանկավարժներ պատրաստելու համար», շեշտեց ան:

«Անուար» անդրադառնալով Իրաքի մէջ տեղի ունեցած իրադարձութիւններուն կը հաղորդէ, թէ Պաղեստինի օրակայանին մէջ ամերիկեան զինուորական բեռնակառքի մը տակ պայթած աւազի մը պատճառով բանտարկեցի երկու զինուորական սպանուած են եւ հինգ ուրիշներ վիրաւորուած, իսկ Սատտամ Հիւսէյնի երկու դուստրերը հասած են Յորդանան:

«Մաֆի» օրաքերթը կը գրէ, թէ Իրաքի մէջ ամերիկեան բռնազրնուած ուժերը իրաքեան ընդդիմութիւնը կ'առնչեն «Քալիստ» կազմակերպութեան հետ, եւ կ'ըսեն, թէ շատ հաւանաբար «Քալիստ»-ի անդամներ կը գտնուին Իրաքի մէջ:

Շարունակելով

անդրադառնալ Իրաքի ներքին քաղաքական կացութեան, «Նահար» կը գրէ, թէ ամերիկեան ուժերը կը խոստովանին, որ իրենց դէմ արձանագրուող դիմադրութեան գործողութիւնները հետպետէ մագրուում կ'արձանագրեն, իսկ Իրաքի ամերիկացի կառավարիչ Փօլ Պրեմըրը կը խօսի մէջ տարի ետք Իրաքի մէջ ժողովրդային ընտրութիւններ կազմակերպելու հաւանականութեան մասին:

«Անուար» օրաքերթը կը տեղեկացնէ, թէ սուրիական բանակի հիմնադրութեան օրուան առիթով Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատ «ժէյշ եւ Շապապ» եւ «ժունտի Արապի» անասերթերուն տուած հարցալուրջի մը մէջ ըսած է, թէ «ընթացիկ կացութիւնները կ'ենթադրեն արթնութիւն եւ պատրաստութիւն եկող մարտահրաւերները դիմագրաւելու համար»:

«Մաֆի» օրաքերթը կը նշէ, թէ Իւրաքի վարչապետ Արիէլ Շաւրն կը ղոմէ իր խոստումները «խաղաղութեան ճամբու քարտէսին իրագործման ժամանակացոյցը յարելու իմաստով. Կապալի մէջ տեղի կ'ունենայ բնակեցման վարչերու ընդարձակում:

«Անուար» կը հաղորդէ իւրաքեան ծովային բեռնակառքի մը տակ պայթած աւազի մը պատճառով բանտարկեցի երկու զինուորական սպանուած են եւ հինգ ուրիշներ վիրաւորուած, իսկ Սատտամ Հիւսէյնի երկու դուստրերը հասած են Յորդանան:

«Մաֆի» օրաքերթը կը գրէ, թէ Իրաքի մէջ ամերիկեան բռնազրնուած ուժերը իրաքեան ընդդիմութիւնը կ'առնչեն «Քալիստ» կազմակերպութեան հետ, եւ կ'ըսեն, թէ շատ հաւանաբար «Քալիստ»-ի անդամներ կը գտնուին Իրաքի մէջ:

Շարունակելով

«ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆ»Ի ՎԱՂՈՒՆՆ ԶԱՅՏԱԳԻՐՆԵՐԸ

- 8:30.- Լիբանանեան մամուլի խորագիրներու ընթերցում՝ արաբերէն
- 9:30.- Զաղաքական լուրեր / հայերէն
- 9:40.- Առաւօտեան տոնս
- 10:00.- Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարէն Ս. պատարագի ուղղակի ձայնագրում
- 12:30.- Զաղաքական լուրեր / հայերէն
- 1:00.- Ազգային - յեղափոխական երգեր
- 2:30.- Զաղաքական լուրեր / արաբերէն
- 2:45.- Յունարեւելեան օրէնսդրական բարեփոխումներու նոր թղթածրարին վաւերացումներ, բարեփոխումներ, որոնք կը սահմանափակեն բանակին հեղինակութիւնը Թուրքիոյ քաղաքական կեանքին մէջ:

Աստղիկ Չանքրըբընի պարգեւատրումը

եւստներու եւ մշակոյթի նուիրում հաստատութիւններու՝ ինքնապատկերը անոր հարստութիւնը: Գեղանի Էթիմէպեան թուեց Կիւլպէնկեան հաստատութեան շնորհիւ «ծնած» հայկական թէ օտար մշակութային գործունէութիւն ծաւալող կառոյցները, հրատարակութիւնները, գրական ամսագրերն ու գիտական կաճառները: «Այս գործունէութիւնը մեծապէս նպաստեց հայկական բարեփոխական ու մշակութային մասնագիտական աշխատութիւններու

Haigazian University
Admission and Enrollment
Fall 2003 - 2004

Now Accepting Applications!
Undergraduate and Graduate Studies
BA, BS, Teaching Diploma, MA & MBA

Haigazian University - Kantari, Hamra
Tel.: 01-349230/1, 01-353010/1
E-mail: admissions@haigazian.edu.lb
Or visit us at: www.haigazian.edu.lb

Valuing Higher Education

Մասնագիտութիւնը ՈՍԿԷ ԱՊԱՐԱՆՁԱԴ Ե ՓՕԼԻԿԼՈԹ ՔՈԼԷՃ
դիմացող կը բանալ

Ա.- Համակարգիչի ԼԵՁՈՒՆԵՐ՝ եւ ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ մասնագիտութիւնը, ՊԵՏԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆՈՎ:

Բ.- Ոսկերչութեան ու կաղապարաշինութեան վարպետ ըլլալու համար, տարիներ եւ շատ ճիշդ է պետք:

ՓՕԼԻԿԼՈԹ ՔՈԼԷՃ ամենակարճ ճամբան է այդ նպատակին հասնելու, առաւել՝ վկայեալ վարպետ ըլլալու համար:
Արձանագրութիւն՝ ամէն օր

ՓՕԼԻԿԼՈԹ ՔՈԼԷՃ.- Տորա՝ հեռ. 01/251320

«ԱՉԳԱԿ» - ՄՐՅԱԼԸ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԶԱՐԳԱՅՏԱՆ ՄՐՅՈՒՄ

Ստորեկ կը ներկայացնենք «Ազգակ»-ի կազմակերպած ընդհանուր զարգացման մրցումին երկրորդ հարցարանը:

Այս հարցարանին 5 հարցումներուն ձիւղ պատասխանողներն փճակաձուլութեամբ պիտի ընտրուի բախտաւոր մասնակից մը, որ պիտի շահի Պէյրուս - Վառճա - Պէյրուս օդանաւային տոմսակ մը:

Իւրաքանչիւր մասնակից կրնայ խմբագրատուն ուղարկել միեւնոյն անունը կրող միայն մէկ կտոր:

Մրցանքին մասնակցելու համար պետք է օգտագործել «Ազգակ»-ի էջերուն մէջ տեղադրուած կտորներ եւ ոչ՝ լուսապատճեններ:

Հարցարանները պետք է լեցուին եւ խմբագրատուն ներկայացուի առաւելագոյնը Երկուշաբթի, 4 Օգոստոս 2003, երեկոյեան ժամը 18:00:

ՀԱՐՑԱՐԱՆ ԹԻՒ 2

- 1.- Ո՞ր աշխարհաճոյակ երաժիշտը յորինած է «1812»-ը:
- 2.- Ո՞ր երկիրը մեծագոյն բնակչութիւնը ունի:
- 3.- Ե՞րբ սպաննուեցաւ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Ջոն Է. Բենետի:
- 4.- Անցեալ եղանակին (2002) ո՞ր խումբը հանդիսացաւ Հայաստանի ֆուտբոլի ախոյեան:
- 5.- Որքա՞ն է Լիբանանի տարածութիւնը:

ԱՆՈՒՆ.....
ՄԱԿԱՆՈՒՆ.....
ԸՆԴՀԱՆ ԹՈՒԿԱՆ.....
ԸՆՈՒՄԱՅՆ ԹԻՒ.....

ԲԱՅ ՆԱՄԱԿ ՍՐՏՅԱԻ ԴՐՈՇԱԿԻՐԻ ՄԸ

Միրելի՛ ընկ. Յ. Պալանյան,

Այս անգամ այ՛ «Ազդակ»-ի կայքէջին ճամբով, քանի՜ բերորդ անգամ ըլլալով հարողակից դարձալ սրտցաւ մտահոգութիւններուդ: Խօսքս կը վերաբերի «Ազդակ»-ի 29 Յունիսի համարին հարկ էջով տրուած «Լեզուական փնթիլութեան յանձնարարական լուծութիւն» յօդուածիդ:

Ի՛նչ մեղքս պահեմ. յօդուածը կարդալով, գլուխս ալ ու ձախ տարուբերեցի, երկու մտածումներով տարուած. առաջին մտածումս այն էր, որ «Գրական Թերթ»-ի աշխատակից Նազիկ Յովհաննէսեանի մատնանշումներուն արձագանգումովը, անգամ մը եւս կը փորձէիր լուսարձակի տակ բերել տասնամեակներէ ի վեր ոչ միայն քեզ մտահոգող տագնապ մը, որ կը բխի մայրենիին նահազարտ պահպանման նիւստի մարտնչութիւնէդ: Երկրորդ մտածումս եղաւ այն, որ արդեօք այս տագնապով մտահոգները սկսած են «վերջին Մոհիկան»-ի վիճակի՞ն մատնուիլ...:

Մտածումներս զիս առաջնորդեցին գրասեղանի, որպէսզի արձագանգուեմ արձագանգելով՝ փորձ ընեմ «լուս յանցագործ»-ի վիճակէն դուրս գալու, իմ կարգիս կատարելով որոշ մատնանշումներ, որոնք պատճառ կ'ըլլան հայերէն լեզուի անաղարտութեան նահանջին: Անմիջապէս աւելցնեմ, սակայն, որ այս փորձը սոսկ անպարտութեան վկայական առնելու մտահոգութեամբ չեմ կատարել, այլ կ'ուզեմ հաւատարիմ մնալ լեզուական մեր մշակութիւնի ակունքներուն: Թող այս տողները նաեւ չնկատուի «ես ա՛յ իմ պարտականութեան ըրի ու իրաւունք ունիմ խիղճս հանգստացնելու»-ի պէս բան մը:

Հաւանաբար միակը չեմ, որ գիրդ կարդալով՝ նմանօրինակ մտահոգութիւններով համարուած ըլլամ. գիտեմ, որ մայրենիին գուրգուրանքին նախանձախնդիր «խենթեր» չեն պակսիր քիչ մը ամէն տեղ՝ Հայաստան, Պէյրութ, Փարիզ կամ արեւմտեան կողմն աշխարհի: Նաեւ կը հաւատամ, որ այդ «խենթերը» կը գտնուին աւելի բարձր տեղ մը՝ քան այն անիմաստ բանավէճը, թէ արդեօք Մեքսիկայի ու Վրաստանի լեզուի անաղարտութիւնը, թէ՛ միւսը (չեմ արհամարհեմ այդ բանավէճին կարեւորութիւնը, առանց սակայն հրաժարելու մեր ուղղապարտութեան սկզբնաղբիւրէն), որովհետեւ լեզուի անաղարտութիւնը, կը հաւատամ, առաջնահերթ է ու կը հանդիսանայ մեր իւրայատուկ մշակութիւնի ողջաշարը: Եւ ողջասիւնին ամբողջութիւնը պիտի ծառայէ այլ ախտերու դարմանութիւն:

* * *

Մենք՝ հայերս, կը դասուելիք շարքին այն ժողովուրդներուն, որոնք խօսակցական ու գրական լեզուն միեւնոյնն են, այսինքն՝ չունինք արարելէնին ստեղծած դժուարութիւնը (հոն կայ գրական լեզուն, որ հասարակած է Գուրլանը կարդացող բոլոր ժողովուրդներուն համար, նաեւ կայ խօսակցական լեզուն, որ կը տարբերի երկրի երկիր, այնքան մը, որ մարտքին կրնայ դժուարութիւն ունենալ հարողակիցելու իրաքցիին կամ Ծոցի երկիրներու իր լեզուակիցին հետ: Այս բերէնին այս առաւելութեան ընդհանրապէս չենք անդրադարձար, ու կը մոռանք, որ սա այլ կարելորդ գանձ է):

Մեր լեզուն, իր արեւելեան ու արեւմտեան ճիւղերով, ապրած է զուգահեռ զարգացում, սկսելով ԺԹ. դարու առաջին տասնամեակներէն (աւելի ետ չեմ երթար), շնորհիւ Հայ Դպրոցին ու Հայ Թերթին ժողովրդականացման: Անուանի ու անանուն քանի՜-քանի ուսուցիչներ, մտաւորականներ եւ լեզուագէտներ հոգի ու աչքի լոյս սպասած են ի խնդիր ՀԱՅԹԻՒՆԻ զարգացման ու մաքրագտման (ճիշտ այնպէս, ինչպէս կոմիտաս վարդապետը մաքրագտեց Հայ Երգն ու Երաժշտութիւնը. մեծ վարդապետին տարած գործին նկատմամբ մերօրեայ մեղանշումն այ ուրիշ պատմութիւն է անշուշտ): Արդեանէն մինչեւ Ռաֆֆի, Զարեմ, Սեւակ ու Սահեան, Իէթէն Պէրպէրեանէն մինչեւ Վարուժան, Սիւսանի, Ասատուր, Թէքեան ու Օշական, մեր լեզուին զարգացման ու հզորացման դրօշաւաւը շարունակուած է սերունդէ սերունդ: Աչքաթող չեմ ընել հայրենի մտաւորականութեան այն ճիւղ ու կոթողական աշխատանքը, որ թափ ստացաւ 60ականներուն ու արժանի քրտինք հոսեցուց լեզուաբանութեան կաճառի մակարդակին վրայ, երբ այսօրինակ հարցեր շատ աւելի լուրջ պատճառներ ունէին քաղաքական պրիսմակով դիտուելու, եւ սակայն ճշմարտութեան հետեւորդները ըսին իրենց խօսքը:

Այս բոլորը իրականացան, ինչպէս նշեցի, անուանի ու անանուն բազմաթիւ երախտաւորներու շնորհիւ, որոնք արդար անհրաժեշտութեամբ, լեզուական մաքրամաքրութեան ու նոր նուաճումներու խանդով կրեցին դրօշը, զայն հասցնելով մինչեւ այսօրուան սերունդներուն:

Եւ օր մըն այլ յանկարծ... աշխարհը սկսաւ աւելի արագ թաւալիլ ու փոփոխութեան ենթարկել արժեքներ, սքողելով այն իրականութիւնը, որ մնալուն արժէքները անփոփոխին են ու ժողովուրդներու հաւաքական հարստութեան գանձարանին կը պատկանին:

Նահանջի մատնուեցան կրթօճախները, մամուլն ու տպագիր մշակոյթը՝ առհասարակ, իրենց հետ ետդարձի տանելով շատ բան:

Կրթական մեր հաստատութիւնները, Միջին Արեւելքէն մինչեւ սփիւռքեան այլ ափեր, պարտադիր տեղատուութեան մատնուած են յատկապէս վերջին երկու տասնամեակներուն: «Հայերէնը փոր չի կշտացնել»-ը դարձած է ծնողներու եւ մինչեւ անգամ որոշ պատասխանատուութիւններ ունեցող շրջանակներու ինքնապշտպանութեան վահանը, տարբերութիւն չէր տուութիւնը՝ իբրեւ թէ արդարացող զէնք մը, «հայերէն չգիտնալը լաւ հայ չըլլալու չափանիշ է» պատճառաբանութիւնը՝ ինքնախաբէսութեան կամ ջալլամի վարքագծի արտայայտութիւն: Դու, որ Ծրարնա կ'ապրիս (կամ՝ աշխարհի տարբեր երկիրներու մէջ ապրող ու տարբեր ժողովուրդներու դրացի հայեր), երբեւիցէ լսած ես Ֆրանսացիէ մը (կամ այլ ժողովուրդի մը գաւակէն), թէ իր լեզուն «փոր կշտացնելու միջոց» է: Մարդ իր լեզուն չի սորվիր, գայն չի պահպանել փորին համար, այլ այդպէս կ'ընէ՝ որովհետեւ հայ, անգլիացի, ֆրանսացի, իտալացի՝ կամ գերմանացի՝ ծնած է ու հպարտ է իր ազգութեամբ (Աստուած հոգին լուսանորէ խնայողը Արժուանին, որ մեր գարթօնքի առաջին օրերուն, մայրենիին փառաբանանքը կատարող առաջին դրօշակիրը եղաւ: Վստահ եմ որ օտար բառերու օգտագործման ուղղուած ակնարկութիւնը, նաեւ՝ նազիկ Յովհաննէսեանի ակնարկութիւնը, Արժուաններու նման գրողներու չի վերաբերիր, որովհետեւ անոնք լաւ հայերէն գիտնալով հանդերձ, նախընտրեցին ժողովուրդին լեզուով գրել, յստակ նպատակ մը իրագործելու համար: Այսօր ոչ ոքի թոյլատրելի է քալել Արժուանի այս հետքերով): Այս «փոր չի կշտացնել»-ի տեսութիւնը այնքան ընդարձակ հող չհաճած է, որ մինչեւ անգամ հայերենամերձ երկիրներու մէջ դարձած է Հայ Դպրոցին պլուստը թշնամիներէն մէկը, «ներքին» ու «արտաքին» ճակատներու վրայ:

Ներքին՝ ճակատ» ըսելով՝ կը հասկնամ գոնէ երկու բան. նախ՝ հայերէն լեզուով աւանդուող դասանիւթներու նկատմամբ նուազ հոգածութիւն (որ երբեմն կը հասնի անփութութեան ոլորտներուն), ապա նաեւ՝ մասնագէտներու մեկուսացումը՝ հայերէնով աւանդուող դասանիւթներէ (այդ դասանիւթներուն համար դպրոցներ չեն ուզեր աւելի եւս ծանրաբեռնել իրենց արդէն իսկ տաճարի մատնուած պիւտեճները, ու բոլորէն առաջ հայերէնը ուսուցիչին կը պահանջուի թէ՛ նիւթական, թէ՛ ժամանակի զուհուողութիւն, իսկ այդ բոլորին դիմանալու կարճատեւ արհամարհող վերաբերմունք (բարեբախտաբար բացառութիւններ այլ կան): Դուք պէտք է յիշէք, թէ երբ աշակերտ էիք, դուք եւ ձեր ծնողները, ձեզի սերնդակիցներու ծնողները ինչպիսի՜ յարգանք ու ակնածանք կը ցուցաբերէին հայերէնի ուսուցիչներուն հանդէպ, ինչպէ՛ս կը գուրգուրային անոնց վրայ, որովհետեւ... ձեր ծնողները մաս կը կազմէին ա՛յն սերունդին, որ Յեղապահին սուղ վճարք իր ազգային արժեքներուն, նաեւ սեփական հաւատքի ու մշակոյթի արժէքներուն պահպանման համար: (Թող Աստուած հեռու ընէ ամէ՛ն տեսակի ցեղասպանական արարք...): Եւ այդ ուսուցիչները կ'արժեքնէին իրենց հանդէպ ցուցաբերուած յարգանքն ու գուրգուրանքը:

Իսկ «արտաքին ճակատ» ըսելով կը հասկնամ հայկական վարժարաններ յաճախող աշակերտներու թիւին նուազումը: Ամէնէն հպանցիկ վիճակագրութիւններն անգամ այսօր անգամ կը հնչեցնեն այս իմաստով: Ծանրամեակներու առաջ, միջին արեւելեան երկիրներու մէջ Հայ ծնողներ ամօթ ու ազգային արժանապատուութեան հասնող վիճակներ կը համարէին իրենց գաւակները օտար վարժարաններ զրկելը (կարգ մը մեկուսի ու փոքրաթիւ գաղութներու մէջ այս վարքագիծը կ'ապրի տակաւին): Պետական դպրոց յաճախողներուն թիւը «մատի վրայ կը համարուէր»: Հեռաւոր ափերու վրայ, Հայ Դպրոցի չզոյլութիւնը տասնամեակներ առաջ գործի մղեց կարգ մը «խենթեր», որոնք կազմեցին փորձ ձեւազնդակ մը ու սկսան զայն զլորել, ծաւալ տան: Այսօր, սակայն, պատկերը տխուր երես մը ունի քիչ մը ամէն տեղ: Հայկական վարժարանները յայտնապէս չեն կրցած քայլ պահել ժամանակին հետ ու այսօր չեն կրնար իրենց յարկներու տակ պարփակել բոլոր հայ աշակերտները, որոնք «արտասօքը» բնականաբար իր բաժինը ունի հայկական վարժարաններու պիւտեճական հարցերուն մէջ: Մէկ խօսքով, ստեղծուած է փակ օղակ մը, զոր պէտք է քանդել ստեղծանաբար:

ՄԱՍՈՒՐԸ եւ առհասարակ հրատարակչական ասպարէզը կ'ապրի ի՛ր «ներքին» ու «արտաքին» տագնապները:

«Ներքին» ըսելով կը հասկնամ Հայ խմբագիր տարրին տեղատուութիւնը: Անցեալին, խմբագիրը նախ եւ առաջ լեզուին քաջածանօթ էր ու ասպարէզին բերումով անոր կը տիրապետէր ժամանակի ընթացքին (խօսքս չի վերաբերի անուղղաներուն, որոնք իրենց կողքին միշտ ալ կ'ունենային գիտակից հոգածուններ): Թերթի մը մէջ լեզուական սխալ մը անհանդուրժելի ու աններելի մեղք էր, հակառակ անոր, որ թերթ հրատարակելը, սրբագրումի իմաստով, միշտ ալ ապերախտ գործ եղած է, այն առումով, որ լիակատար սրբագրումը գրեթէ անկարելի բան է տուեալ ժամանակամիջոցին: Թերթին աշխատակիցը միշտ ալ իր ուսին վերեւ կը զգար լեզուագէտ խմբագիրին, երբեմն նաեւ լեզուագէտ գրաշարին (յարգանք գրաշարներու այդ սերունդին), անգամ չէնք որ ընթացողին զգաստացնող շուքը: Այսօր, նման արագիւրներու եւ աշխատակիցներու թիւը չնչին է: Թերթ մը կրնայ մամուլին յանձնուել մինչեւ անգամ առանց լեզուական սրբագրումի: Բնականաբար հոս ալ կան բացառութիւններ, որոնք, իրենց կարելի, կը սահին դէպի «մոհիկանութիւն»:

Իսկ «արտաքին» ըսելով՝ կը հասկնամ արդի արհեստագիտութեան պարզեւած փնթիլութիւնը (այս բառն ալ քեզմէ փոխ կ'առնեմ):

Նկատած ես, չէ՞, որ համակարգիչ մը ու սպիւն մը (printer) ձեռք բերողը, քիչ մըն ալ չհարողում սորվողը դարձած է թերթի ու գիրքի հրատարակիչ: Համակարգիչի դարաշրջանէն առաջ, գիրք մը հրատարակելու ուղղը նախ ձեռագիրը լեզուական սրբագրումի ենթարկելու տար խմբագիրի մը, ուսուցիչի մը կամ լեզուագէտի մը, յետոյ կը դիմէր հրատարակչատու-ուսպարան մը, որ նմանապէս նախանձախնդիր հոգածութիւն կը ցուցաբերէր ծնելիք մանուկին նկատմամբ: Եթէ հրատարակած գիրքին մէջ սխալներ «փախէին», գիրքին վերջաւորութեան կ'աւելնար վրիպակներու ցանկ մը (երբեմն առանձին թղթիկի մը վրայ): Հայաստանի մէջ կը կարդայինք անուր զայն լեզուական մշակումի ենթարկող խմբագիրին, որ տարբեր կ'ըլլար գլխաւոր խմբագիրէն: Այլ խօսքով, «հին, լաւ օրերուն», Հայաստանի մէջ թէ՛ սփիւռքի՝ կային արհեստավարժ կամ սիրող (ամաթօր) սրբագրողներ, որոնք նախանձախնդիր էին մամուլին տակէն դուրս եկող թերթին կամ գիրքին լեզուին անաղարտութեան (պատահաբար կը յիշեա այն ծինարկի փոթորիկը, որ 60ականներու վերջերսին թէ՛ 70ականներու սկիզբներուն պայթեցաւ «Ազդակ»-ի էջերուն, երբ յօդուածագիր մը «Աքիլլէսի Կրունկ»-ը գրած էր Թառով, ու յանդիմանական նամակ-բողոքագիր մը յղած էր խմբագիրին, որովհետեւ ան իր պարտականութիւնը կատարած էր ու կոտրած էր Աքիլլէսի թուիչը):

Հիմա, «դարձ փոխուած է»: Համակարգիչ մը ունենալը արդէն շատերը կը վերածէ հրատարակիչի (թերթի կամ գիրքի): Թերթի անկախ, գիրք հրատարակելու ուղղը ուղղակի կը դիմէ նման հրատարակիչներու, որոնք համար գիրք ըսուածը էջերու թիւ է, այսինքն՝ թուղթի, մեյքի, տպագրական այլ անհրաժեշտութեանց զինքը ունի (հեղինակ դառնալն ալ դիւրացած է նոյն տրամաբանութեամբ), դիմէ նման հրատարակիչի մը, որ պատրաստ է գիրքը գրաշարելու եւ տպելու ամէնէն աժան միջոցներով: Եթէ «Փարիզ» բառը տեղ մը Բենոկ գրած ես, ուրիշ տեղ՝ Փիւրով, հրատարակիչին համար երբեք տարբերութիւն չ'ընեն, այդպէս ալ կը պահէ: (Երկու տասնամեակ առաջ, խուճար մը տղաք գիրք հրատարակեցին նաեւ այն տրամաբանութեամբ, որ սխալներ ընելը հոգեբանական-բնագիտական պատճառներ ունի, հետեւաբար արտօնելի է, ուրեմն՝ ընագիր մը պէտք է սրբագրումի ենթարկուի. մինչեւ իսկ գրաշարական սխալները կը բացատրէին այս «տեսութեամբ»): Այլ ի՛նչ խօսք լեզուական սխալներուն, կամ՝ արեւելեան սերնդի ու արեւմտահայերէնի խառնուրդով ստեղծուած «նոր լեզու»-ին մասին, որ սկսած է այնպէս «բնական լուծում»-ի առաջնորդել երկու ուղղագրութիւններուն շուրջ բանավէճը...:

* * *

Հայրենի մամուլին էջերը օտարաբանութիւններով ողողող յօդուածագիրներուն ընթացքը արդարօրէն զարդար չ'ապտուածած է նազիկ Յովհաննէսեանին, որուն արձագանգած է իր յիշեալ յօդուածովդ: Մտահոգութիւնը նորութիւն չէ. նման մտահոգութիւն բարեբար հոլովոյթի մը ծնունդը տուաւ 70ականներուն ու հայերէնի բառարանները հարստացան հայունը զանազանով: Այսօր ալ նման լուրջ մօտեցում ու աշխատանք հրամայական է, ու մեծ ճիգ ալ չի պահանջուի: Կը հաւատամ, որ նման օտարաբանութիւններ օգտագործողները ըստ բաւականին քաջածանօթ են մեր լեզուին. կը մնայ, որ տարօրինակ սովորմանութեան վերջ տրուի ինքնակամ ու ինքնագիտակից կերպով: Թող մանկունակ կամ քիչ է:

մտածում չնկատուի՝ եթէ դարձեալ դիմենք անմահ Արքայանի յորդորին, ըստ որուն՝ լաւ բան է բազմաթիւ լեզուներ գիտնալը, սակայն լաւ չէ զանոնք իրարու խառնելով արտայայտուելն ու գրելը, որ համարօք է քանի մը համով սննդանիւթեր միախառնելով ճաշակել փորձելու:

Նմանապէս, անյետաձգելի է արտերկրի հայ դպրոցին ու հայ մամուլին վերաբերելու մը, որ շատ աւելի դժուար առաքելութիւն է, քան վերոյիշեալը: Այս կալուածին մէջ շատ հարցեր լուծող բանալին՝ նիւթական միջոցներու ապահովումը կրնայ ինքնաբերաբար լուծման առաջնորդուել, եթէ համաշափօրէն նախանձախնդրութիւն ցուցաբերուի զոյգ կալուածներուն նկատմամբ, արհեստավարժական ու բազմակողմանի ծրագրումով:

Այս առաջադրանքին իրականացման համար, պէտք ունինք բոլոր ձեռքերուն մէկտեղման: Միայն քանի մը վարժարաններու, միայն քանի մը թերթիներու կամ հրատարակչատուներու նախանձախնդրութեամբ մօտեցումը բաւարար չէ: Հոգածու մօտեցումն ու մանաւանդ նախանձախնդիր աշխատանքը պէտք է տարածուի հորիզոնական եւ ուղղահայեաց գիծերու վրայ, պարփակելու ու ծածկելու համար մեր մշակութային կեանքին ամբողջ դաշտը, սկսելով ծնողներէն ու անցնելով մեր բոլոր կազմակերպ կառոյցներէն:

Կը հաւատամ, որ նման աշխատանք այսօր չ'ա՛տ աւելի դիւրութեամբ կրնայ յաղորդութեան հասնել, քան ինչ որ վիճակուած էր Զարթօնքի հետեւին կամ անոնց ժառանգորդ-հետեւորդներուն, որովհետեւ ունինք անոնց փորձառութեան պտուղները, բայց մանաւանդ արդի աշխարհին ընձեռած մեծ առաւելութիւնները:

Կը հաւատամ նաեւ, որ նման աշխատանքի թափ տուողները պիտի արժանանան «շափօ »-ի: (Ներողութիւն՝ Ֆրանսեանի բառին համար, սակայն երբեմն ալ նման օտարաբանութիւններ «համով կը փախին»):

Հաւատակից մը
Ս. ՄԱՀՍԵՒԷՆԵԱՆ

ՏՈՀՄԻԿ ԱՐՈՒԵՍԸ ՊԱՀՈՂ ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԸ

Ազգային թէ տոհմիկ աւանդութիւնները պահպանելու կոչուած են մեր կառույցները, մասնաւորաբար՝ մշակութային ուրոյն հարստութիւններու փոխանցման համար: Նոր սերունդին պիտի փոխանցուին մեր սեփական գանձերը, որպէսզի յարատեւէ ու գոյատեւէ մեր կորսնցուցած հողերէն ու միջավայրէն ծնած դարերու ժառանգ ու թիւնը:

Որդւոց որդի փոխանցուող այս նուիրական կտակը ունի իր բազմազան երեսները՝ սկսելով սննդական մարզէն, ճաշերու տեսականիէն, իւրաքանչիւր քաղաքի կամ գաւառի դիմագրային յատկանիշը եղող մշակութիւն մինչեւ գաւառաբարբառային հարստութիւնը: Յաւօք սրտի կորսնցուցած ենք մեր գունազեղ մշակութիւն մաս կազմող գանձերը, այժմ կը վանանք պահել մնացածը՝ ձեռնային արուեստ ըլլայ թէ ինքնութիւն մատնանշող որեւէ երեւոյթ:

Այս տեսլականով ճամբայ ելած է Մարաշի Հայրենակցական Միութեան Լիբանանի մասնաճիւղի վարչութեան հովանաւորութիւնը վայելող Տիկնանց Յանձնախումբը, որ կազմակերպած է Մարաշի նախընտրուող ուսուցումը, միութեան Նոր Մարաշի տան մէջ: Ուսուցանողները մարաշցի կիներ են, որոնք ոչինչ կը խնայեն Նոր սերունդին փոխանցելու իրենց մայրենի ու մեծ մայրերէն սորված ձեռնային այս արուեստը, իւրայատուկ ձեռագործը, որ ծանօթ է Մարաշի նախնականներին:

Մեր նկարը ցոյց կու տայ յիշեալ դասընթացի հետեւող պարմանուհիներու խումբ մը:

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԱԿԱՆ ԱՐՇԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉ

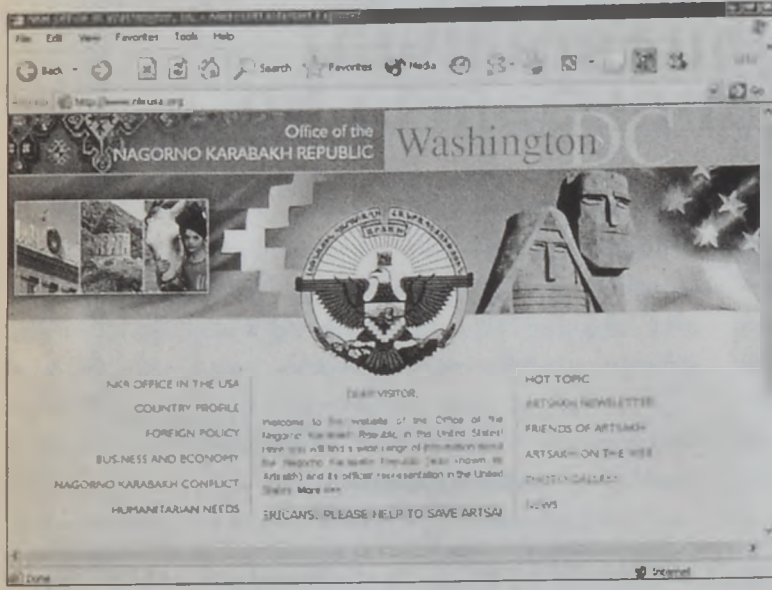
ՀԱՄԱՑԱՆՑ

ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՅՔԵՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԵՆԻ ՄԷՉ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԱԿԱՆ ԳՐԱՄԵՆԵԱԿԻ ԿԱՅՔԸ

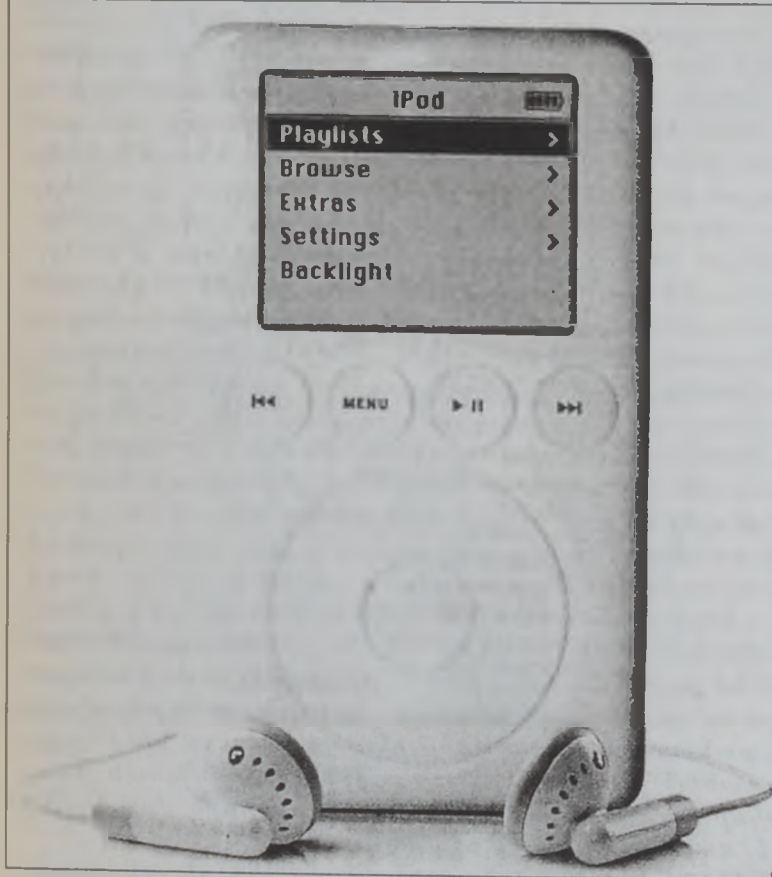

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Համար կենսական ընդթիվ ունի տեղեկատվության մարզը: Արդարեւ, ճանաչում է եւ ինքնորոշման իրաւունքի համար պայքարող Արցախը այնքան կարիք ունի քարոզչութեան եւ դիւանագիտութեան, որքան՝ իր խորիստ քանակին եւ ազատամարտիկներուն: Այս առումով ողջունելի է Ուաշինգթոնի մէջ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան ներկայացուցչութեան պաշտօնական կայքը (անգլերէնով), որ առանձին բաժիններ տրամադրած է Հանրապետութեան արտաքին քաղաքականութեան, տնտեսութեան, Լեռնային Ղարաբաղի տազնապին եւ մարդասիրական օգնութեան կարիքներուն: Կայքը նաեւ կ'ընդգրկէ «Արցախի բարեկամներ», «Արցախը՝ Համացանցին վրայ», «Լուսանկարներ» եւ «Լուրեր» խորագրեալ բաժինները:

Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութիւնը օտարներուն ծանօթացնելու միտող այս կայքը ողջունելի նախաձեռնութիւն մըն է, եւ յոյսով ենք, որ ան կը դառնայ վարակիչ:

Կայքին հասցէն է www.nkrusa.org

«ԱՓԸԼ ԱՅՓՈՏ»Ի ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՏԱՐԲԵՐԱԿԸ

«Ափըլ» ընկերութեան «Այփոտ» անունով «էմ. ֆի. 3 փէյլը»-ի առաջին տարբերակը մեծ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ աշխարհի տարածքին, իր իւրաքանչիւր ձեւաւորումին եւ բազմազան երգեր ամբարեւելու կարելիութիւններուն համար:

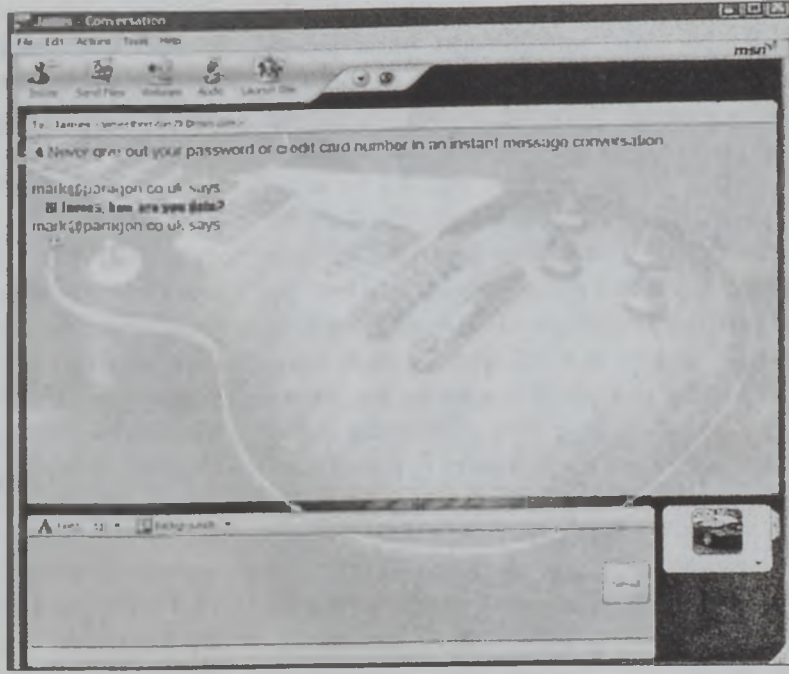
Վերջերս հրատարակուեցաւ «Ափըլ Այփոտ»-ի նորագոյն տարբերակը, որուն կառոյցը առաջինն աւելի բարձր է, եւ կոճակները դարձած են աւելի գործնական: Այս սարքը կարելի է միացնել որեւէ համակարգիչի եւ անկէ արձանագրել որեւէ «էմ. ֆի. 3» ֆայլ: Ինչ կը վերաբերի սարքի ձայնային որակին, մասնագէտներ դիտել կու տան, թէ «Այփոտ»-ի ձայնային որակը գերազանց է եւ ցարդ՝ անկրկնելի: Սարքին միջոցով կարելի է նաեւ «թեքսթ ֆայլ»-ը կարգալ եւ ելեկտրոնային խաղեր ըմբռնել:

15 կիկապայթ ծաւալով «Ափըլ Այփոտ» կը քննադատուի զվաւերաբար իր գինին համար (աւելի քան 500 տոլար), տրուած ըլլալով, որ իր մրցակիցը՝ «Քրիէյթիւ 2էն» 20 կիկապայթ ծաւալ ունի եւ կը վաճառուի նոյն գինով: Սարքին մասին յաւելեալ մանրամասնութիւններ կարելի է գտնել www.apple.com հասցէով կայքին մէջ:

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐ

«ԷՄ. ԷՍ. ԷՆ. ՄԵՍԵՆՃԸՐ 6»

Համացանցի միջոցով հաղորդակցութիւնը երկար ճամբայ կտրած է: Սկիզբն էին ե - նամակը եւ ֆորումները: Ապա գարգացան ուղղակի զրոյցի ծրագրերը, ինչպէս՝ Այ. Ար. Սի. դրութիւնը: Սակայն զլիսաւոր յեղաշրջումը հաղորդակցութեան աշխարհին մէջ եկաւ «ինսթընթ մեսենճըր» ծրագրի ներդրումը: Այսպէս, «Այ. Սի. Քի.», «էմ. էս. էն. Մեսենճըր», «Ես. Օ. էլ.» առիթը ընծայեցին բազմամիլիոն անհատներու, որ հաղորդակցութեան մէջ մտնեն աշխարհի որեւէ անկիւնը գտնուող հարազատներու եւ բարեկամներու հետ, ինչպէս նաեւ ծանօթանան իրենց հետաքրքրութիւնները բաժնող անձերու հետ եւ գտնեն իրենց

լու աստիճան սուր է: Իւրաքանչիւր ծրագրի պատասխանատու մարմինները կ'ընեն իրենց կարելին եւ անկարելին՝ ընդարձակելու համար ծրագրիին հասողութեան ծիրը եւ

ամիս) չ'անցնիր առանց այս ծրագրիներուն նորագոյն եւ նորանոր կարելիութիւններով հարուստ տարբերակի մը հրատարակումին:

Այս իմաստով, Յունիսէն Օգոստոս երկարող ժամանակաշրջանը «Մայքրոսոֆթ»-ի «էմ. էս. էն. Մեսենճըր 6»-ի ստեղծած խանդավառութեամբ կը յատկանշուի: «էմ. էս. էն.»-ի այս նորագոյն տարբերակը իր նորութիւններով կ'ընայ խանդավառ անգամ մէկն էն անտարբեր անձը:

Ծրագրը, զոր կարելի է արձանագրել www.messenger.msn.com կամ www.download.com հասցէով կայքերէն, առիթը կ'ընեն ֆայլերու փոխանակումի, լուսանկարներու գետեղման, ուէպէժ մի օգտագործման, ինչպէս նաեւ կ'ընդգրկէ «էմթի-կոն»-ներու ընդարձակ հաւաքածոյ մը:

Ֆայլերու փոխանակումի բաժինը կը յատկանշուի այն իրողութեամբ, որ կարելի է առաջել եւ ստանալ ոչ միայն լուսանկարներ, այլ նաեւ՝ «էմ. ֆի. 3» կամ որեւէ տեսակի այլ ֆայլեր: «Ուէպէժ»-ի օգտագործումի պարագային յատուկ պատուհան մը կը բացուի, ուր կարելի է տեսնել ձեր խօսակիցը, իսկ երկրորդ պատուհան մը, ուր կ'երեւի ձեր ուէպէժի կատարած վիտէօ նկարահանումը. այսպիսով, եթէ ենթական նկատէ, թէ տուեալ անկիւնէ մը իր պատկերը այդքան ալ տպաւորիչ չէ, կ'ընայ փոխել վիտէօ - քամերային անկիւնը: Ծրագրը նաեւ կարելիութիւն կ'ընեն ձեր ձայնային միջազգային հեռաձայնային կապ հաստատելու:

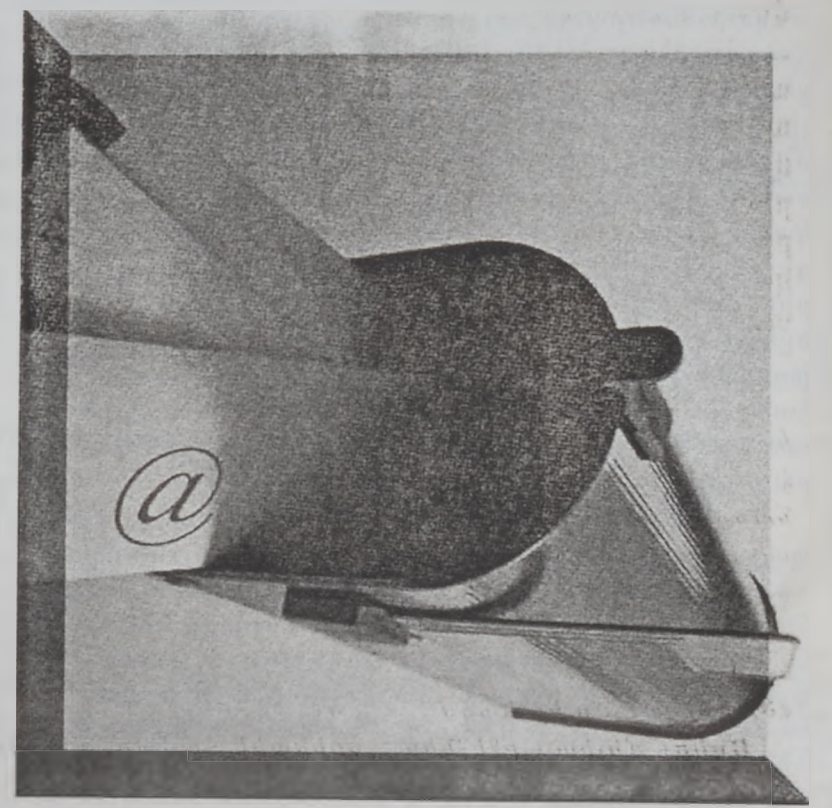
«էմ. էս. էն. Մեսենճըր 6» կը հանդիսանայ ծրագրի մը, որուն կարողականութիւնը հասկնալու լաւագոյն ձեւը զայն օգտագործելն է:

«Լեզուն պաշտպանելը բնական երեւոյթ է, սակայն «ի - մէյլ»-ը այնպէս մը թափանցած է մեր լեզուամտածողութեան մէջ, որ ոչ ոք զայն ամերիկեան բառ կը նկատէ», աւելցուց ան:

ՖՐԱՆՍԱ Կ'ԱՐԳԻԼԷ «Ի-ՄԷՅԼ» ԲԱՌԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ

Ֆրանսայի կառավարութիւնը «երթաս բարով» ըսաւ «ի - մէյլ»-ին եւ բարի գալուստ մաղթեց «բուրի էլ»-ին (courriel):

Արդարեւ, Ֆրանսայի մշակութիւնը նախարարութիւններուն եւ պետական կառոյցներուն փաստաթուղթերուն, հրատարակութիւններուն

եւ համացանցի կայքերուն մէջ:

Ֆրանսայի նոր օտար եւ յատկապէս անգլերէն բառերու եւ եզրերու ներթափանցումին դէմ պաշտպանելու ծիրին մէջ կատարուած այս միջոցառումը խառն զգացումներով դիմաւորուեցաւ:

Ֆրանսայի մշակութիւն նախարարութեան լեզուական հարցերու յատուկ մէկ յանձնախումբին համաձայն, համացանցը օգտագործող ֆրանսացիներ արդէն լայնօրէն կ'օգտագործեն «Քուրիէ էլէքթրոնիք» (courrier électronique) եզրը՝ անգլերէն «ի - մէյլ» բառին փոխարէն: «Քուրիէլ» պարզապէս կը ճանաչուի է այս եզրին եւ յաճախ օգտագործուած բառ է ֆրանսախօս քեպէժ-ցիներուն մօտ:

«Աքստէմի Ֆրանսէզ»-ի հետ կապեր ունեցող լեզուական հարցերու յանձնախումբին այս քայլը բոլորին ծափողջոյններուն չարժանացաւ: Համացանցի եւ տեղեկատուական արհեստագիտութեան կարգ մը մասնագէտներ բառը նկատեցին «չինձու» եւ «կեղծ» շեշտելով, որ ան տարածում չէ գտած հանրութեան մէջ: Ֆրանսական «համացանցի ակումբ» ընկերութեան նախագահ Մարի - Քրիսթին Լըվէ ըսաւ «Քուրիէլ» բառը չ'օգտագործուիր, ի - մէյլը մեր արժէքներուն մէջ թափանցած է:

«Լեզուն պաշտպանելը բնական երեւոյթ է, սակայն «ի - մէյլ»-ը այնպէս մը թափանցած է մեր լեզուամտածողութեան մէջ, որ ոչ ոք զայն ամերիկեան բառ կը նկատէ», աւելցուց ան:

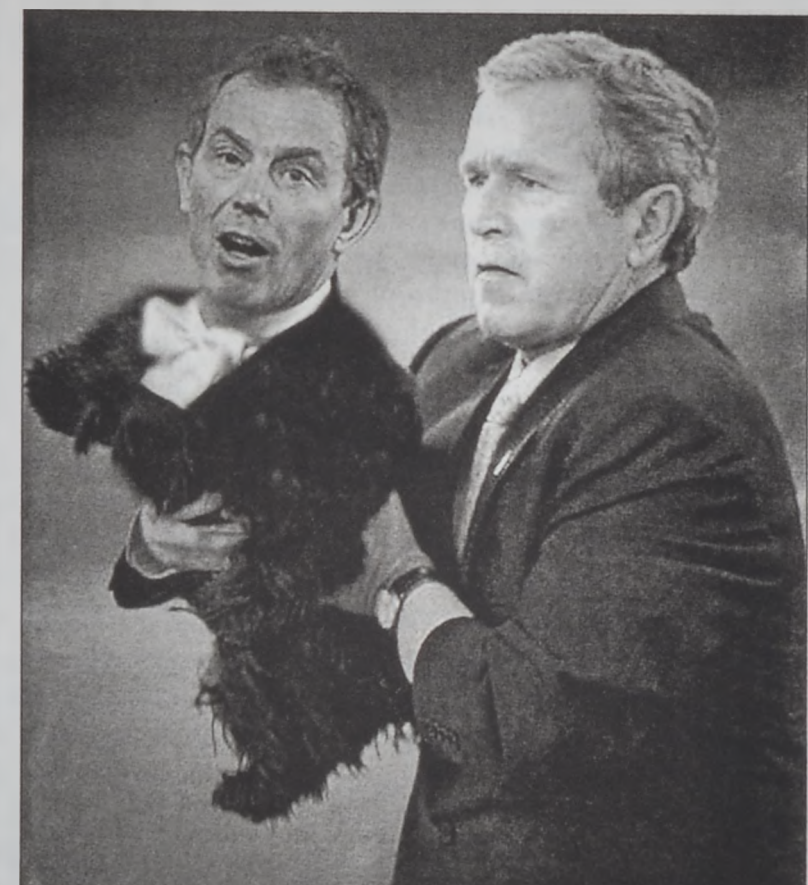

կեանքի ընկերը...

«Ինսթընթ Մեսենճըր»-ի վերոնշեալ չորս ծրագրերուն միջեւ մրցակցութիւնը անհատալի ըլլա-

նախասիրած ծրագիրը դառնալու համար առաւելագոյն թիւով մարդոց: Այս ծիրին մէջ, տարի մը (չըսելու համար քանի մը

ԱՆԳԼԻՈՅ ԱՇԽԱՏԱԻՈՐԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՔԸ՝ ՀԷՔԸՐՆԵՐՈՒ ԹԻՐԱՆ

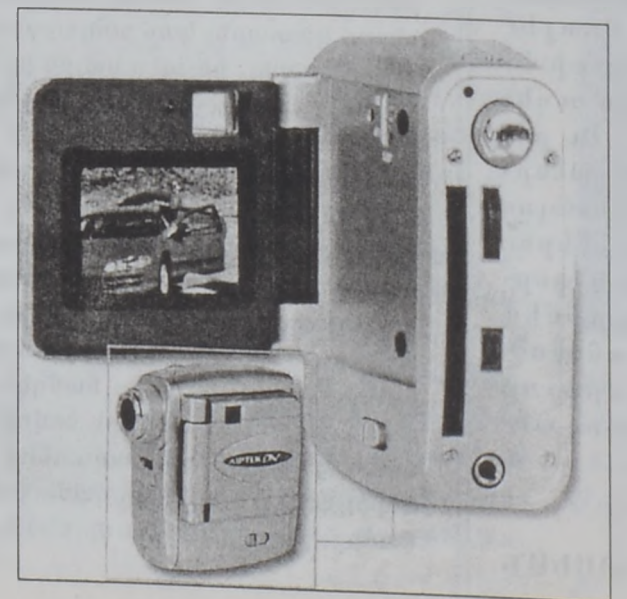
«Ելեկտրոնային աշխատակիցներ» եզրը վերջին տասնամեակին յաճախ կ'օգտագործուի իբրեւ անկարկութիւն՝ հէքըրներու եւ աքթիվիստներու կողմէ համացանցի կայքերու եւ սերվերներու վրայ շղթայագրածուած յարձակումներուն:

«Աշխատակիցներ» բառի գործածութեան եւ շահագործումի այս օրերուն ելեկտրոնային աշխատակիցներ նկատմամբ խիստ մօտեցումը նոյնպէս շեշտուած է, եւ «հէքիվ»-ի գործողութիւններ կանխարգիւելու համար խիստ միջոցառումներուն կը դիմուի:

Սակայն այս բոլորը արգելք չի հանդիսանար քաղաքական պատգամ մը փոխանցելու ուղղ հէքըրներուն, որ յաջողին թափանցել ամէնէն ապահով նկատուող համացանցի կայքերուն մէջ: Անոնց նորագոյն գոհերէն մէկը Անգլիոյ Աշխատանքային կուսակցութեան պաշտօնական կայքէն է՝ www.Labor.org.uk: Հէքըրներ յաղորդած են մուտք գործել կայքին մէջ եւ այնտեղ տեղադրել նկար մը, ուր Անգլիոյ վարչապետ Թոնի Դեյլը կը ներկայացուի իբրեւ ձորձ Պուշին... շունը: Քանի մը ժամ ետք կայքի պատասխանատուները յաղորդած են վերցնել այդ անարգական պատկերը...

ԱՐՇԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ԱՅՓԹԷՔ» ԳՐՊԱՆԻ ՎԻՏԷՕ - ՔԱՄԵՐԱՆ

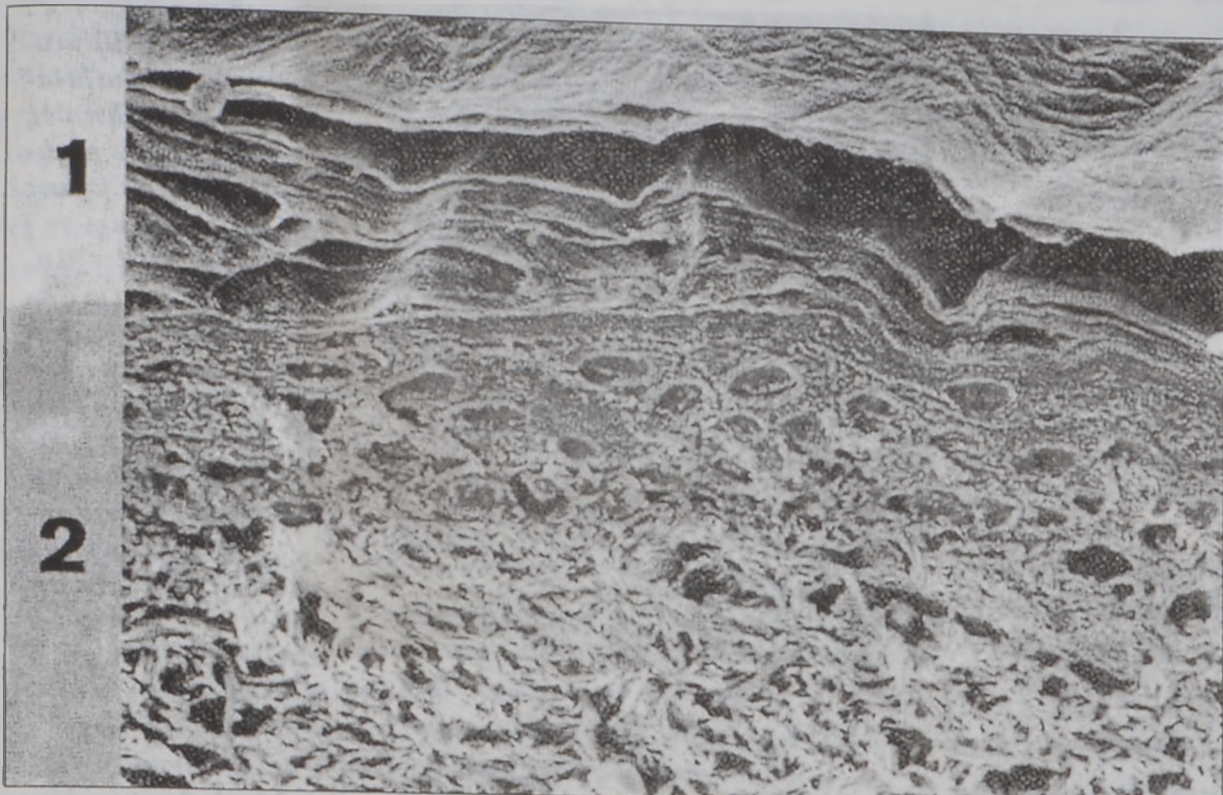
Փաստելու համար, թէ հոլիվուտեան տարողութեամբ պիւտեճի կարիքը չկայ վիտէօ արձանագրութիւններ կատարելու համար, «Այփթէք» ընկերութիւնը հրատարակած է «Այփթէք Փոքէթ Տի. Վի. 3100» գերփոքր վիտէօ քամերան, որ օժտուած է 1,5 ինչ թի. էֆ. թի. գունաւոր էլ. Սի. Տի. պատաստով, 3 մէկափիք սէլ յստակութեամբ եւ 2x թուազային «գուձ»ով: Վիտէօ - քամերան կը գործէ մինչեւ 512 մէկապայթ ծաւալ ունեցող «Քուրիէլ»-ի ֆլէշ քարտով:

Պատրաստեց՝ ԽԱՉԻԿ ՍՈՒՐԱՏԵԱՆ

Մանկապատանեկան

ՄԵՐ ՄՈՐԹԸ ՇԱՏ ԶԳԱՅՈՒՆ Է

Արեւը գայն կ'այրէ, ջուրը կը ձմռթկէ, արբունքի շրջանին անոր վրայ բշտիկներ կ'ելլեն ... Արդեօք մեր մորթը այնքան զգայուն է, որ պէտք է բոլորս ալ վիճարկեմք գիւղացիներուն նման մեր երեսները կտորով մը ծածկուած քալենք արեւուն տակ:

Զափահասի մը մորթը իսկական գորգի մը նման է. եթէ գայն լման բանանք, անոր հասակը պիտի հասնի 2,20 մետրի եւ կրնայ կշռել մինչեւ 10 քիլո: Սակայն չմոռնանք, որ մեր մորթը տարօրինակ «ծածկոյթ» մը կը կազմէ: Երկու միլիոն բջիջներ կը կազմեն քիչ թէ շատ

ԳԻՏԵԻՐ ԹԷ ...
Մորթը կազմուած է երկու խաւերէ:
Առաջին խաւը (1) վերնամորթն է: Ան կազմուած է մեռած բջիջներէ: Մինչ երկրորդ (2) աւելի խորունկ գտնուող խաւը կենդանի է: Ան իր մէջը կը պարունակէ արեան երակներ, գեղձեր, որոնք կ'արտադրեն մորթին յատուկ իւղ մը եւ քրտինքը, մազերուն արմատները, եւ բոլոր յատուկ զգայուն բջիջները:

պաշտպանող բարձր ծառայէ. չմոռնանք, որ մարդու մարմնին այդ բաժիններն են, որոնք իր ծաղումէն ի վեր ամէնէն շատ ենթակայ կ'ըլլան ցնցումներու, հարուածներու, շփումներու: Այս պատճառով է, որ օրինակի համար, որ ներկա կ'ըլլայ յոյր կամ սրբֆ

եանի ընթացքին 30-40 հազար բջիջ կ'անջատուին վերնամորթէն: Հետեւաբար մեր մորթը անդադար կը կեղտուրէի առանց որ մենք ատիկա նկատենք: Իւրաքանչիւր կորուած բջիջ անմիջապէս կը փոխարինուի ուրիշ բջիջով մը:

Այս ձեւով մորթը կը պահէ իր հաստութիւնը եւ ծայրայեղ զգայունութիւնը: Մորթին խորունկ խաւին մէջ պահուած են միլիոնաւոր յատուկ գոգայտուներ բջիջներ, որոնք պաշտօնն է ուղեղին հասցնել հարուածի մը կամ ցնցումի մը տեղեկութիւնը: Կարգ մը բջիջներ գործադրող հարուածի մը լուրը կը հասցընեն 0,12 երկվայրկեանէն, ուրիշներ մեղուի մը խայթոցին լուրը՝ 0,9 երկվայրկեանէն, կամ կրակարանին տաքութեան լուրը՝ 0,16 երկվայրկեանէն: Լուրը ճիշդ ժամանակին կը հասնի, եւ մենք մեր ձեռքը անմիջապէս փրկենք:

Արկածներու պարագային, մորթը շատ հնարամիտ կը գտնուի. ան կը սպիանայ: Իսկ եթէ, օրինակ, մորթին այրուածքը շատ լուրջ է, բժիշկները կրնան տարբարութեամբ անի մէջ մորթ շինել: Անոնք հիւանդին մորթէն կ'առնեն 2 սանթիմետր քառակուսի, որ կրնայ 1 մետր քառակուսի մորթ «արտադրել», եւ գայն կը պատուաստեն հիւանդին այրուածքին վրայ:

Մորթը անհրաժեշտ է կենսին: Այս ծածկոյթը մեզ կը պաշտպանէ ո՛չ միայն արեւուն այրուածքներէն, այլ նաեւ վարակումներէն: Օրինակ՝ գիտէ՞՞ր, թէ մեր արիւնի մակերեսին վրայ կ'ապրի 16 միլիոն մանրէ: Այս մանր մարմիններու կենսին միակ նպատակը թագմապատկուելն է: Բարեբախտաբար մորթը իրենց այս «թափը» կը կտրէ: Սակայն անշուշտ ատիկա չի նշանակեր, թէ մենք պէտք է դադրինք մեր ձեռքերը յուսալէ:

ԻՆՉՈ՞Ւ ԶՈՒՐԸ ՄՈՐԹԸ «ԿԸ ՃՄՌԹԿԷ»

Երբ ջուրին տակ երկար կը մնաս, կը նկատես, թէ մորթը կը սկսի խորշոմիլ: Ինչո՞ւ կը պատահի այս երեւոյթը:
Հասկնալու համար բեր բաժնակ, 90 աստիճան ալքոլ, գաւաթ մը ջուր մէջը կաթիլ մը անոն լուալու հեղուկ օճառէն ու դեղ կաթեցնելիք մը եւ կատարէ հետեւեալ փորձը:

- 1) Բաժնակին վրայ ալքոլ դիր եւ անով շփէ արեւի մէկը: Դեղ կաթեցնելիքով քանի մը կաթիլ հեղուկէն դիր, իրարմէ քիչ մը հեռու, ալքոլով շփուած արեւի մակերեսին վրայ, եւ միւս արեւի մակերեսին վրայ: Ի՞նչ կը պատահի:
  - 2) Մաքրուած մակերեսին վրայ կաթիլները պիտի տարածուին եւ պիտի թափանցեն մորթին մէջը: Միւս արեւի մէջ անոնք պիտի մնան մակերեսին վրայ:
  - 3) Մեր մորթը կ'արտադրէ յատուկ իւղ մը, որ գայն կը պաշտպանէ եւ անթափանց կը դարձնէ, որպէսզի մորթը չչորնայ: Այս փորձին պարագային, ալքոլը փճացուցած է այդ իւղոտ խաւը, եւ կարելիութիւն տուած է ջուրին՝ մորթին մէջ թափանցելու:
- Ջուրին տակ երկար ժամանակ մնալու պարագային, ջուրը կը թափանցէ մատներուն մորթին մէջը: Այս ձեւով, ջուրին ազդեցութեան տակ, մորթին բջիջները կ'ուռին եւ կը խորշոմին: Սակայն ամէն ինչ դարձեալ բնական վիճակին կը վերադառնայ, երբ այդ ջուրը կը շոգիանայ:

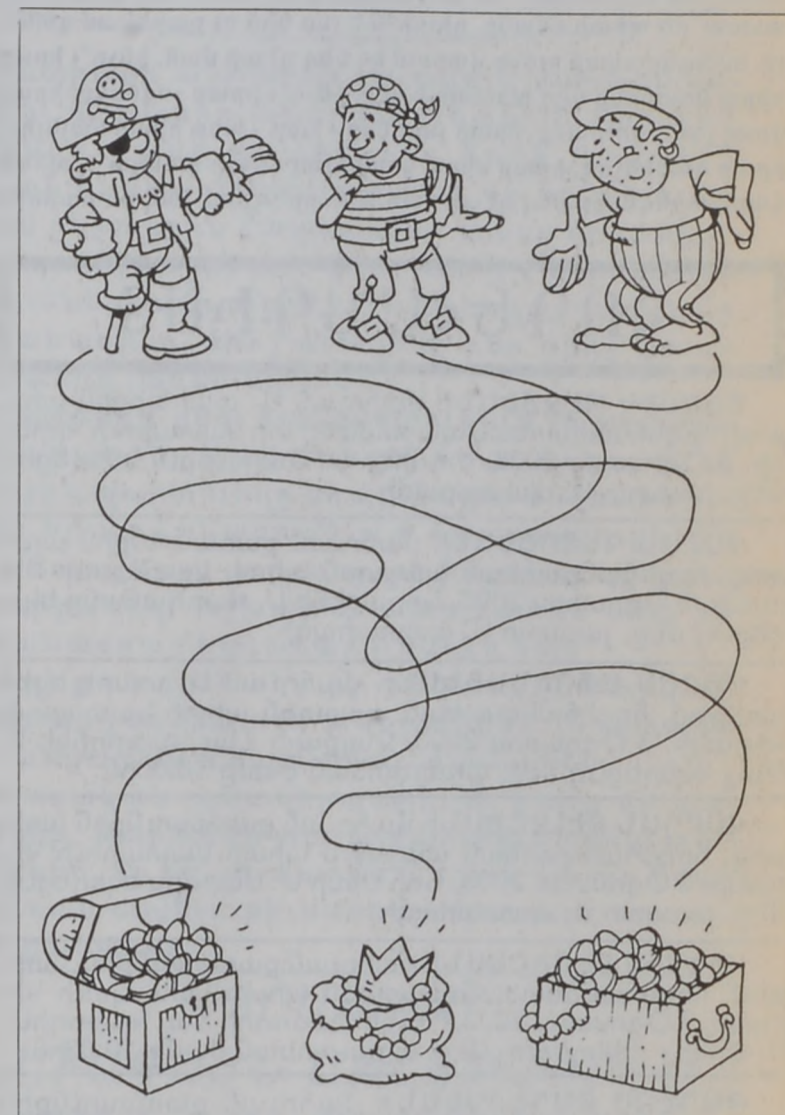
ԽՈՒՍԱԳԻՐ ԿԵՌԱՍ ԿԸ ՍԻՐԵ՞Ս

Գիտէ՞՞ր, թէ կեռասը շատ սիրուած պտուղ մըն էր միջին դարերէն ի վեր: Նոյնիսկ անոր կոթերը եւ կուտերը կ'օգտագործուէին ստամոքսի ցաւերուն դէմ դեղեր պատրաստելու համար:
Իսկ թէ դու ալ կը սիրես կեռաս ուտել, վստահաբար շատ պիտի սիրես նաեւ կեռասով պատրաստուած անուշեղէնը:

- Պէտք ունիս. 1 տեսիլիթ կաթի, 100 կրամ նուշի փոշի, 600 կրամ կեռասի, 4 հաւկիթի, 100 կրամ կարագի, 4 կաթով պզտիկ հացիկի, 80 կրամ շաքարի:
- 1) Իրարու խառնէ կակուղցած կարագը, շաքարը, նուշը եւ պտղունց մը աղ:
  - 2) Հացիկները պզտիկ-պզտիկ կտրտէ: Զանոնք թափի կաթին մէջը: Բոլորը միասին պարպէ խորունկ ամանի մը մէջը:
  - 3) Իւրաքանչիւր հաւկիթ առանձին կտրէ, զարկ եւ մէկ-մէկ աւելցուր «խմորին»:
  - 4) Կեռասներուն կոթերը եւ կուտերը հանէ: Խմորը պարպէ փուռի յատուկ ափսէի մը մէջը եւ վրան շարէ կեռասները:
  - 5) Փուռին մէջը եփէ 45 վայրկեան, քերմոսքա 6 տաքութեամբ: Կարկանդակը ձգէ ափսէին մէջը եւ մէջէն կտրէ իւրաքանչիւրին բաժինը:

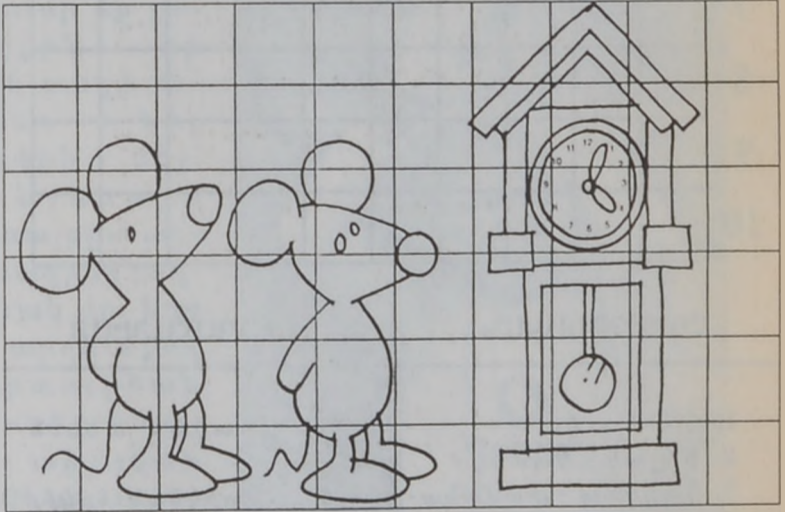
Ժ Ա Մ Ա Ն Յ

Կրնա՞ս գտնել, թէ թագը ո՞ր ծովաւեցին բաժին պիտի դառնայ:

Կրնա՞ս գտնել պատկերին մէջի ութ անընկալան մանրամասնութիւնները:

Կրնա՞ս ընդօրինակել պատկերը քառակուսիներուն հետեւելով:

Պատրաստեց՝ ՇՈՂԻԿ ՏԵՐ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

«ԱԶԳԱԿ»-ի ՀԵՌԱԶԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ
«ԱԶԳԱԿ»-ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. -258526, 260115 եւ 241274:

ԿԻԼԻԿԻԱ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱՇԱՐԷՆ 6 ՆՈՐ ԳԻՐՔԵՐ

ՄՈՒՆԻԿԱ ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ

ՏՈՒՆԱՅՈՐ ԵՐԵՎԱՆԻ

ՏՈՒՆԱՅՈՐ ԵՐԵՎԱՆԻ

ՏՈՒՆԱՅՈՐ ԵՐԵՎԱՆԻ

ՏՈՒՆԱՅՈՐ ԵՐԵՎԱՆԻ

Orientplus
KHABAZ TRAVEL & TOURISM

Touch New Worlds

Jarna

\$319

5 days - Direct Charter Flight Every Tuesday starting from 8 July

Other Destinations
Boat Trip to Cyprus 3 Days Cyprus & Greece \$190 \$425

BOOK THIS WEEK AND GET 15% DISCOUNT ASK FOR OUR FREE CREDIT FACILITIES

01.900598, 901598
03.258336, 256254
www.orientplus.com

www.hamazkayin.com

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՓՎԱՒՍՏԵՆ / ՅՐԻՑՈՒՄՆԵՐԻ / ԶԲՈՒՍՏԵՐԶՈՒԹԻՒՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՌՈՔ ԵՐԳԱՐՈՒԵՍԻ ԱՍՏԳԸ՝ ԳՈՆԻ ՀԱԼԻՏԵՅ ԱՅՍՕՐ ԵՒ ՎԱԳԸ ՊԻՏԻ ԹՆԴԱՅՆԵ ՊԱԱԼՊԵՔԻ ԲԵՄԸ

Ֆրանսիացի Ռոք երգարուեստի Աստգը՝ Գոնի Հալիտեյն Այսօր Եւ Վագը Պիտի Թնդայնէ Պաալպէքի Բեմը
1997ին Ֆրանսիայի նախագահին կողմէ ան պարգեւատրուեցաւ պատուոյ նշանով մը, իսկ պատկերաստանութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով «Քանայի» կայանը պատրաստեց եւ սփռեց ճոնի Հալիտեյնի նուիրում տալով թանկեղէններ:

Պատկերաստանի փառատունին այս տարուան յայտագիրներուն ծրագրովը՝ զայնի շունչ տուող էլոյթ մըն է ճոնի Հալիտեյնի լիքանալէն երկու երգահանդէսները, որոնք տեղի պիտի ունենան այսօր եւ վաղը երեկոյեան ժամը 8:30ին, Ճիւփիթըրի տաճարին մէջ:

Ներքին գուցարական երգարուեստի աստղ ինքզինք ամբողջ հաստատած ֆրանսացի այս երգիչը Պատկերաստանին իր 60րդ տարեդարձին առիթով կազմակերպուող երգահանդէսներու համաշխարհային շրջապատուող մը ճամբուն վրայ: Ռոք երգարուեստի այս աստղը պատկերաստանի հիւնքերուն տակ իր համակիրներուն մեծաթիւ բազմութեան մէջ փոթորիկ պիտի յարաբարեցնէ՝ մեկնաբանելով իր ամենէն նշանաւոր երգերը, ինչպէս «Ժրթեմ», «Բէլքը շոյ տը թնդաի» եւ ուրիշներ: Իր դասականացած այս գործերուն կողքին ճոնի Հալիտեյն պիտի երգէ նաեւ իր վերջին գործերէն կարեւոր թիւ մը: Ֆրանսայի մէջ ռոք երգարուեստի ծնունդին հետ իր առաջին ժամանակները լոյս տեսնող ճոնի Հալիտեյնի հսկայական յաջողութիւնը ձեռք ձգեց 1960ական թուականներուն հրապարակած «Սուվընիր, սուվընիր», «Վիէն տանսէ լը թուիս» եւ «Լէ ռոք լէ փիլիթերիպ» ժամանակները: Յատկապէս ֆրանսական եւ եւրոպական տարողութեամբ անոր աննախընթաց յաջողութիւնները անհամար երկրորդութիւններու կողքին պատկերաստան նաեւ այլ

հաղորդաշար մը: Նաեւ շարժապատկերի ժապաւէններու մէջ դերեր ստանձնած ճոնի Հալիտեյն վերջին տարիներուն հրապարակեց «Սան փուր սան» եւ «Ալ լա վի, լա մոր» ժամանակակիցները, որոնք ծախուեցան միլիոնաւոր օրինակներով: Ճոնի Հալիտեյն իր երգահանդէսներուն ընթացքին իր երգիչի եւ դերասանի տաղանդները միաժամանակ կը մատուցէ հասարակական տեսլականներու: Անոր գուցարական շունչ ունեցող երգահանդէսը, նաեւ Պատկերաստանի բեմահարակից վրայ, օժտուած պիտի ըլլայ յատուկ բեմադրարուով, լուսաւորումով եւ ուժակաւ մթնոլորտով:

ԱՅՍՕՐ

- Պատկերի փառատուն. ձոնի Հալիտեյնի էլոյթ, ժամը 20:00ին, Ճիւփիթըրի տաճար:
- Պէյքէտոյի փառատուն. Քազեմ Սահիբի երգահանդէս, ընկերակցութեամբ Սառա Պարթմէնի, ժամը 21:00ին, Պէյքէտոյի պալատ:
- Տէյր էլ Քամարի փառատուն. արեւելեան գիշերներ, ժամը 21:00էն սկսեալ:
- Պարային ներկայացում՝ «Կրացիա տը Մատրիտ», գիշերուան ժամը 10:00ին, Քազիմ տիւ Լիպանի «Սալտե՛գ Ամպաստէօր» արահ, մինչեւ 27 Օգոստոս:
- Յուցահանդէս Ռաշաւայի բանդակագործութեան միջազգային ֆորում, մինչեւ 9 Օգոստոս:
- Հայերէն Այրուբեհի նուիրումը ցուցահանդէս՝ «Ապրող եւ կարեցնող», Մանուկ Հովսեփեանի գործերը, «Վարուժան Արթ Սեքըր»ի մէջ, մինչեւ 7 Օգոստոս:
- Նկարչական ցուցահանդէս՝ «Նուվօ Թալան», Սիմօն Քարամի եւ Նայա Թապաթի գործերը, «Ֆըրմեր» ցուցասրահ, մինչեւ 21 Սեպտեմբեր:
- Նկարչական հաւաքական ցուցահանդէս, «Ժամին Ռուպէյ» ցուցասրահ, մինչեւ 22 Օգոստոս:
- Արկածախնդրական խղերու փառատուն՝ «Էքսպըրիմէնտալ Վարք» Պիէլ, մինչեւ 9 Օգոստոսի վերջը:

ԱՉԳԱԿ 50 ՏԱՐԻ ԱՊՈՒՆՉ
2 Օգոստոս 1953

ԱՄՏՐԱԿԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ ՄԷԼՊԸՐՆԻ ՄԷՋ

Մէլպըրնի հայութիւնը դժբախտութիւնն ունեցաւ կորսնցնելու բարեպաշտ հայուհի մը՝ յանձին ալի տիկին Թագուհի Ս. Կաթըբարի: Հանգուցեալը բնիկ կեղծարարի էր եւ իր աշքերը կը փակէ 80 տարեկան հասակին: Աւստրալիա գաղթած էր 1924ին: Յուզարկաւորութիւնը կատարուեցաւ 22 Յուլիսին, քաղաքիս Անկլիքան եկեղեցւոյ մէջ: Հանգուցեալը կը բողոք չափահաս գաւակներ, բողոքներ եւ բողոքներով: Նոյն օրը մեզմէ առ յաւեւ բաժնըւցաւ նաեւ մահուանի Ջարիֆի Օհանեան, ծնած՝ 1885ին, Նեվշէրիի մէջ: Իր մահը կ'ողբան ալիքն, 5 չափահաս գաւակները, հարսերն ու 7 թոռ եւ թոռուհիները: Մահուանի Ջարիֆի եղած էր ճարտարական մը եւ գտնուած էր Գոնիա ու Ատանա, ուրկէ անցած էր Հալպէ: 1949ին կը հաստատուէր Մէլպըրն, երբ արդէն իսկ կորսնցուցած էր իր առողջութիւնը եւ կը տառապէր սրտի ու լեարդի հիւանդութիւններէ: Կարճ դամբանական մը խօսեցաւ Հայկական Միութեան ատենադպիրը՝ անհանգուցեալին բարեմասնութիւնները բուէէ ետք գնահատեց անոր ալիքն՝ տիկին Սիրանուշ Օհանեանը, որ իբրեւ խղամիտ կողակից՝ 4 երկար տարիներ խնամեց եւ միջոցներ իր յոգնաբեկ մամուլինը: Հանգիստ իր ոսկորներուն: **Ռ. ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ**

ԱՅՍՕՐ 2 ՕԳՈՍՏՈՍ
1809. Մահ Յովսէփ Էմինի:
1920. Մահ Վահան Խորենի (Վահան Տէր Գեորգեան):
1934. Մահ արդարահատոյց Արամ Երկանեանի:

սիրելի ու արքայ գիտեմ... Ահա քեզ մի տեսութիւն «Փիլիսոփայական ամսագրութեան», որ եթէ որդեգրել կարենաք՝ սիրով կ'անցնէք այս աշխարհից, լայն սրտով եւ մեծ համբերութեամբ, ներողամիտ իրար հանդէպ եւ համայն մարդկութեանը: Կարդացի գրածիդ սկիզբը, ինքնատիպ է յղացումը, չգիտեմ թէ ուր է գնալու քո մաքին եւ իր տնկած ազգին. կարող եմ ասել, որ ժողովրդական լեզուն եւ բարեմիտ հեզանքը գրուածքի աղմուկն են առայժմ. սպասե՛ք վերջին: Իր ինքնատիպութիւնը գրական է ինքնին. ընթացքը հասուն է, անսպասար. այս նոյնպէս մի արժէք է եւ լաւ նշան: Տեսնե՛ք ուր է հասնելու այդ լեռնային վտակը, որ հոսում է վճիտ եւ մտերիմ գլզուողով եւ ինչեղանման անբարեբան ու գիւղը: Լաւ է իրար գրելով ինչեղը, բայց չգրելը՝ մոռացում չէ. սիրով եմ ինչու եւ սիրով սպասում ձեզանցից գոհութեան լուրեր, քեզանցից գրական լաւ գործեր:

Սիրով՝ Նիկոլ

ՍԱԿԱՐԱՆ	
Պէյրուսի սակարանին մէջ օտար դրամանցիներու փակման սակագիները հետեւեալներն էին երկ.	
Սուրիական թղթակի	28,90 - 29,10 լ.ն.
Իրաքեան տինար	4850,00 - 4860,00 լ.ն.
Քուեյթեան տինար	50,20 - 50,45 լ.ն.
Յորդանանեան տինար	2121,00 - 2131,00 լ.ն.
Պահլէյնեան տինար	3985,00 - 4010,00 լ.ն.
Ա.Մ. Էմիրութեան տինար	410,75 - 412,75 լ.ն.
Քաթարեան ռիալ	413,75 - 415,75 լ.ն.
Սէյուտեան ռիալ	402,00 - 404,00 լ.ն.
Օմանեան ռիալ	3895,00 - 3920,00 լ.ն.
Եգիպտական կիւն	242,00 - 252,00 լ.ն.
Լիւքսեմբուրգեան ֆրանկ	2420,00 - 2430,00 լ.ն.
Զուիցերիական ֆրանք	1100,00 - 1105,00 լ.ն.
Թրքական լիրա	104,50 - 105,00 լ.ն.
Կիպրական փառուս	2875,00 - 2900,00 լ.ն.
Ճափոնական հապար եէն	12,40 - 12,50 լ.ն.
Ափրիկեան հապար ֆրանք	13,25 - 13,30 լ.ն.
Ամերիկեան տոլար	1501,00 - 1515,00 լ.ն.
Քանադական տոլար	1074,00 - 1079,00 լ.ն.
Աւստրալիական տոլար	974,00 - 979,00 լ.ն.
Եւրօ	1685,00 - 1695,00 լ.ն.
● ՈՍԿԻ	
Անգլիական մէկ ոսկի	124,500 - 129,500 լ.ն.
Իրանեան մէկ ոսկի	122,500 - 127,500 լ.ն.
Օսմանեան մէկ ոսկի	113,000 - 118,000 լ.ն.
Մեքսիքական փէսո	651,000 - 671,000 լ.ն.
Մէկ քիլոկրամ ձոյլ ոսկի	16,960,000 - 17,160,000 լ.ն.
Մէկ օնս ոսկի	351,70 - 352,70 \$
Մէկ օնս արծաթ	510 - 512 \$
● Ամերիկեան տոլարի փոխանակման սակերը.	
Եւրօ	1.1203 - 1.1207
Քանադական տոլար	1.3960 - 1.3970
Զուիցերիական ֆրանք	1.3673 - 1.3683
Ճափոնական եէն	120.47 - 120.48
Մէկ սերիլին	1.6649 - 1.6659
Մէկ փոլար	560 դրամ
● ՍՈՒԻՏԵՐԻ ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐ	
Գիւնի Ա. ճշդում Գիւնի Բ. ճշդում	
Ա. կարգ	4 6/8 4 7/8
Բ. կարգ	5 5
ԼՈՒՍՏԱՓՈՒ ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ՀԵՌ. 01-252852	

☆ Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏԳԵՐԸ ☆

ԽՈՅ (21 Մարտին 20 Ապրիլ)
Եթէ ձեր ամուսինը, կիներ կամ սիրականը դժուարութեան մատնուած է, անոր դիմաց նեղացուցիչ խնդիրներ մի՛ յարուցանէք, այլ ջանացէք մեղմացնել անոր տագնապը:
ՅՈՒՆ (21 Ապրիլին 21 Մայիս)
Մի՛ անտեսէք ձեր ընտանի անասունին առողջութիւնը եւ ի պահանջել հարկին դիմեցէք անասնաբուին մը խորհուրդին: Հսկեցէք նաեւ ձեր առողջութեան:
ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 Մայիսին 21 Յունիս)
Պիտի այցելէք ցուցահանդէս մը կամ պիտի երթաք շարժապատկեր մը դիտելու, ուրկէ պիտի վերադառնաք շատ գոհ ու լիացած: Վայելեցէք օրուան բարիքը:
ԽՅՅԳԵՏԻՆ (22 Յունիսին 23 Յուլիս)
Եթէ հետաւոր երկիրներու մէջ հարազատներ ունիք, այսօր պիտի զգաք անոնց բացակայութիւնը: Հետաձայնով մը կապ պահեցէք անոնց հետ, որպէսզի հանգչիք:
ԱՌԻՒԾ (24 Յուլիսին 23 Օգոստոս)
Վիպային մթնոլորտ, եռանդ ու յաջողութիւն. վերջապէս, յիշատակելի է այս ամիսը: Անձանօք անձերու հետ պիտի ունենաք համաձայնութիւն մը, որ պիտի գոհացնէ ձեզ: Անոնց հետ ձեր կապը բնաւ մի՛ խզէք, որովհետեւ այսպիսի բարի ամիսն օր չի գար:
ԿՈՅՍ (24 Օգոստոսին 23 Սեպտեմբեր)
Սիրոյ մարզին մէջ արկածախնդրութեան հովը պիտի փչէ այս ամսուան ընթացքին: Խոստացէք դուք ձեզի չընկրկիլ խնդրութեան մը դիմաց: Այս պարագային է, որ ձեր պիւնտէն պիտի պահէ իր հաւասարակը՝ ռուսիները: Արթըն է եղբի:
ԿՇԻՌՔ (24 Սեպտեմբերին 23 Հոկտեմբեր)
Ձեր ասպարէզին մէջ այս ամիս պիտի ունենաք բախտաւորութիւն եւ յաջողութիւն: Ճիշդ է, որ ձեր հմայքը կ'աճի, բայց այսօր դարձեալ պիտի օգտագործէք նոյն միջոցները: Փորձեցէք գանգանութիւններ մուծել ձեր հանդիպումներէ:
ԿԱՐԻՃ (24 Հոկտեմբերին 23 Նոյեմբեր)
Յոգնած էք այսօր, հետեւաբար հարկ է որ հանգը տանաք: Ականջ մի՛ կախէք ձեզի ուղղուած ոչ կարեւոր հրաւերներուն: Հանգիստը կարեւոր է այսօր:
ԱՂԵՂՆԱԻՌ (24 Նոյեմբերին 21 Դեկտեմբեր)
Երեկոյթ մը կազմակերպեցէք ձեր բարեկամներուն համար, որոնք արձակուրդի չեն գացած: Այսպիսով պիտի ուրախանաք եւ պիտի ուրախացնէք: Լաւ ձեռնարկ է:
ԱՅՅԵՂՋԻԻՐ (22 Դեկտեմբերին 20 Յունուար)
Օրը քիչ մը դժուար պիտի ըլլայ, հետեւաբար ջանացէք ըլլալ պատրաստ ձեր աշխատանքները կատարելու: Մտածեցէք նաեւ ձեր հանգիստին մասին: Օրը կը պահանջէ համբերութիւն:

ԾՈՎԱՆՈՅՇ (21 Յունուարին 19 Փետրուար)
Եթէ ձեզի համար արձակուրդի օր ընտրած էք, այսօր սրբանշին պիտի ըլլայ ձեր նամակները: Ամէն հարց պիտի պակասի յաջողութեամբ:
ՉՈՒԿ (20 Փետրուարին 20 Մարտ)
Կ'ուզէք դուրս գալ ձեր միջավայրէն, կատարել գոր աշխատանք. բայց նոյն ատեն կը վախճանաք ձեր անձնուցելու: Այսօր ձեր որոշումը պէտք է ըլլայ վճռական:

ՍԻՐԵԼԻ՝ ՀԱՄԱՍՏԵՂ...
Շարունակուած՝ 5րդ էջէն
հանրային արժէք: Եթէ ստածե՛ք, որ այսօրը անցնում է եւ վերադարձ չունի՝ պիտի գոջանք, որ այդ անցնող օրը դառնութիւն բերեց մեր պատճառով սրան կամ նրան, բայց մանաւանդ մեր սիրածին: Ինչ պիտի տար սրտնեղութիւնը, վիրտուալները, անուշաղբիւրները, արհամարհանքը, մոայլ կնճիղը, գայրացկոտ խօսքը, յարգանքի պակասը, հնարաւորի մեծամասնութեան անհանգստանալը, որ խանգարում են սիրած մարդոց ներդաշնակութիւնը. յաւիտեան պարելու՝ ենք. միշտ երիտասարդ պիտի մնանք. դիրքի՞նք է լաւ կին ու բարեկամ գտնելը. տիեզերական ուժեր վարում են մեզ դէպի մահ, ինչո՞ւ՞ իրար սիրտ կոտրենք այդ խունկայի մէջ, ինչո՞ւ՞ իրար չօգնենք, իրար վրայ չզուրգուանք, իրար չսիրենք. - խեղճ - խեղճ իրար նայելով, իրար գարկելով, իրար սիրտ կոտրելով աւելի դանդա՞ղ պիտի վարէ տիեզերքը մեզ դէպի մահ. նա. որ չգիտէ իսկ թէ մարդիկ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ
ՅԱՄԱԿ ՊԵՋՃԵԱՆԻ մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, ժամը 11:00-ին: Յարուստեան եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ՎԱՀԱՆ ԳՆՏՈՅԵԱՆԻ մահուան քառասունցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Նորաշէնի Ա. Վարդանանց եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ԹՈՐՈՍ ԱՊՈՒՆԱՅԵԱՆԻ մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Ջալալի Հայ Կաթողիկէ Ա. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 10:00ին:

ՎԱՐԴԱՆ ԶԷԼԷՇԵԱՆԻ մահուան քառասունցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Նոր Ախիս Ա. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ԱՆԵՏԻՍ ԲԵՇԻՇԵԱՆԻ մահուան քառասունցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկէ Ա. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 10:00ին:

ԹԱՂԵՈՍ ԹԱԴԵՈՍԵԱՆԻ մահուան քառասունցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Նոր Ատանայի Ա. Ատուանածածն եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ԱՅՆՃԱՐ ԱՅՆՃԱՐ ԱԼԻՆ ՀԱՒԱԹԵԱՆԻ մահուան Ա. տարելիցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Այնճարի Ա. Պողոս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ՀՆԱՋԱՆԴ ԱՎՐԱՊԵԱՆ-ՏԷԼԼԱԼԵԱՆԻ մահուան քառասունցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Պուրճ Համուտի Հայ Կաթողիկէ Ա. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 10:30ին:

ԴԱՆԻԷԼ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆԻ մահուան քառասունցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Նոր Ախիս Ա. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ԱՋԱՏՈՒՆԻ ՎԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ մահուան քառասունցին առիթով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 3 Օգոստոս 2003, Էրեբֆիէի Ա. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ա. պատարագի:

ԽԱՉԲԱՌ-ԹԻՒ 5503
Պատրաստեց՝ Տ.Ս. ԱՂԱԶԱՐԵԱՆ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ՀՈՐԻՋՈՆԱԿԱՆ	ՈՒՂԱՆԱՅԵԱՑ
1. Հանելուկ: 2. Նիզակ - Սպասէ՛: 3. Շողկապ - Ժամանակաւոր կայան: 4. Ներքեւ - Հրահիւթ: 5. Պուրճ Համուտի թաղամասերէն: 6. Սպարապետ, զօրավար: 7. Թմբեցուցիչ հիւթով բոյս - Մատուցանակ (հակ): 8. Տապալեցաւ - Իրերայաջող տառեր: 9. Իւրացու՛ւր - Մարդածու: 10. Միջերկրականեան կղզի - Սամարիա քաղաքի հիմնադիրը:	1. Արական անուն - Կնդակ: 2. Ափրիկեան երկիր - Նամանաձայն գիրեր: 3. Շողկապ - Գեղանրկարիչ Արշիլ: 4. Անհաստատ (հակ.) - Եգիպտական դից - Փքին: 5. Յունական կողանդ: 6. Ինչպէս - Մետաքսագործ որդ: 7. Օրհնեցէ՛ք զԱտուած: 8. Հաստատուիլ - Կրկնուած բաղաձայններ: 9. Աշխարհ եկաւ - Նոր-ձունծ: 10. Կլայելի - Լեռնէ կտորող ձիւնակոյտ:

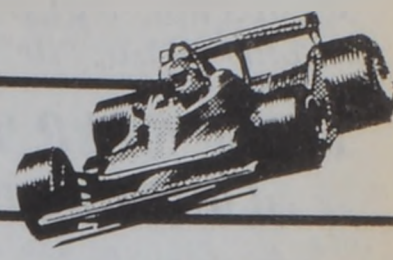
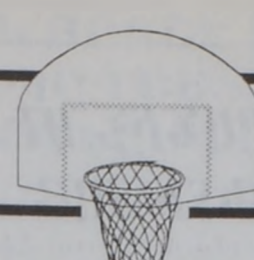
ԹԻՒ 5502
ԽԱՉԲԱՌԻՆ
ԼՈՒԹՈՒՍԸ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ճ	Ա	Մ	Ա	Մ	Յ	Շ	Շ	Շ
2	Ա	Ս	Ս	Ռ	Շ	Ա			

Մ Ա Ր Զ Ա Կ Ա Ն

ԱՇԽԱՐՀ

ԱԿԱՍԻ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՍԱՏՆԵՑ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ

Ուաշինգթոնի մէջ (Մ. Ն.) տեղի ունեցող տղոց թեմիսի միջազգային մրցաշարքին, թիւ 1 դասուած ամերիկացի Անտոն Ակասի ապահովեց քառորդ աւարտական հանգրուանին իր տոմսը, Գ. հանգրուանի մրցումին 6-3 եւ 6-2 արդիւնքով պարտութեան մատնելով Սարգիս Սարգսեանը (Հայաստան): Կիսաւարտականին 33 տարեկան Ակասի պիտի ձակատի ճոր դասուած ձէյմս Պլէյքի դէմ (անցեալ տարուան տիտղոսակիրը):

Բ. հանգրուանին իր կատարած մրցումին Սարգսեան 6-3 եւ 6-4 արդիւնքով պարտութեան մատնած էր չէի Երիկ Վանէքը:

ՔԱՄԱՐԱ ՄԻԱՅԱԻ ՎՈՒԼՎԶԻՆ

Սենեկալցի միջազգային յառաջապահ Հանրի Քամարա երէկ միացաւ բարձրագոյն դասակարգ բարձրացած Վուլվի, չորս տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրելով անոր հետ, փոխան 2 միլիոն եւրոյի:

29 տարեկան Քամարա, որ անցեալ եղանակին մաս կը կապուէր Սըտանի, անոր հետ նշանակեց 14 կոլ: Սըտանի Բ. դասակարգ փոխադրուիլը պատճառ դարձաւ, որ ան հեռանայ խումբէն:

ՍԵՐՃԻՕ ՔՈՆԶԵՑՔԱՕ ԿԸ ԼՔԷ ԻՆԹԵՐՆԸ

Փորթուգալցի միջազգային մարզիկ Սերճիօ Քոնզեցիսո յայտարարեց, թէ հակառակ անոր որ Ինթեր Միլանի հետ իր պայմանագրութիւնը կ'աւարտի երկու տարի ետք, սակայն ինք ակումբին պատասխանատուներուն հետ համաձայնութեան գալով որոշած է լքել Ինթերը:

28 տարեկան Քոնզեցիսո յայտնեց, թէ կրնայ նոյնիսկ վերադառնալ իր նախկին կապման Փորթուգիա:

Վերջին եղանակին իր մարզիչին՝ Հեքթոր Բուիլիի հետ հարց ունենալով, ան այժմ կ'ուզէ վերադառնալ իր հայրենիքը, մանաւանդ որ Փորթուգալ պիտի հիւրընկալէ Եւրօ-2004ի ֆուտբոլի մրցաշարքը:

Փորթուգալ վերադառնալով, ան այսպիսով յոյս պիտի ունենայ մաս կապուելու ազգային խումբին:

ՊԵՐԸԱՍ ԱՅՍՕՐ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՍ ԸԼԼԱԼՈՎ ԿԸ ԿՐԷ ՌԵԱԼԻ ՇԱՊԻԿԸ

Անգլիացի միջազգային մարզիկ Տէյվիտ Պէքիս ամառը Պէյ-ճիւնի մէջ (Չինաստան) առաջին անգամ ըլլալով պիտի կրէ իր նոր ակումբին՝ Ռեալ Մատրիտի շապիկը, երբ անոր կապուէր պիտի ձակատի Չինաստանի ֆուտբոլի համալսարանին դէմ:

Այս մրցումին կապուելու պիտի ձակատի երէկ յայտնեցին, թէ 45 հաւանական էր տոմսակները

դժուարութեամբ ծախուեցան, թէ անոնց 16 հազարը ծախուեցաւ վեց ժամուան ընթացքին:

Անոնք յայտնեցին, թէ Չինաստանի մէջ կացութիւնը տարբեր է ձափոնէն եւ Հոնկոնգի, նկատի ունենալով, որ իւրաքանչիւր տոմսակի գինը՝ 250 ամերիկեան տոլար, միջին հաշուով անձի մը ամսականէն քիչ մըն ալ աւելի է:

Հակառակ անոր որ սպանական կապուէր իր խումբէն ներս ունի բազմաթիւ աստղեր, սակայն բոլորին ալ աչքերը ուղղուած պիտի ըլլան դէպի 28 տարեկան Պէքիսը, որ անցեալ Յուլիոս 2ին, 12 տարի «Օլիմպիկ» մնալէ ետք միացաւ Ռեալ Մատրիտին, չորս տարուան պայմանագրութիւն մը ստորագրելով անոր հետ:

ՎԱՂԸ՝ ՀՈՔԸՆՀԱՅՄԻ ԿՐԱՆ ՓՐԻՆ

Յորմիւլա 1ի 2003ի աշխարհի ախոյեանութեան 12րդ կրան փրին տեղի պիտի ունենայ վաղը Հոքընհայմի մէջ (Գերմանիա): 67 լէվի հաշուող այս վազքուղիին երկարութիւնն է 306,5 քմ.: Մրցումը պիտի սկսի ժամ 15:00ին (Պէյրուսի ժամանակացոյցով):

Երէկուան պաշտօնական փորձերուն ընթացքին, Ռիլիքմսի գերմանացի վարորդ Ռայֆ Շումախըր յաջողեցաւ լուսագոյն արդիւնքը արձանագրել՝ 1 վայրկեան 14" 427: Անոր եղբայրը՝ Միքայէլ (Ֆեռարի) արձանագրեց 1' 15" 557 արդիւնք մը:

Այսօրուան փոյ-փոյիչընի մրցումները պիտի ըլլան կարեւոր, նկատի ունենալով, որ անոնց արդիւնքներուն լոյսին տակ պիտի յստականան վարորդներու դիրքերը վաղը տեղի ունենալիք կրան փրինի համար:

Այժմ վարորդներուն ընդհանուր դասաւորման մէջ Միքայէլ Շումախըր 69 կէտով կը գրաւէ առաջին դիրքը, մինչ անոր ինքնաշարժը՝ Ֆեռարի:

Ռայֆ Շումախըր

Իր կարգին առաջին դիրքը՝ 118 կէտով: 2րդ դիրքը կը գրաւէ Մաքլարընի վարորդ Քիմի Ռաքոնըն (62 կէտով), իսկ խումբերու դասաւորման մէջ 2րդ դիրքը կը գրաւէ Ռիլիքմս (108 կէտով): 3րդ դիրքը 95 կէտով կը գրաւէ Մաքլարըն:

ԼՈՒԻՍ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ԵՆ ԱՆԳԱՍ ԸԼԼԱԼՈՎ ՌԻՆԿ ՊԻՏԻ ԲԱՐՁՐԱՍԱՅ

Կոփամարտի ծանր կշիռի ախոյեան, բրիտանացի Լեոնորա Լուիս յայտարարեց, թէ յառաջիկայ Գեկտեմբեր 6ին Լաս Վեկասի մէջ (Մ. Ն.) դարձեալ տիպի ձակապի ուրբանացի Վիթալի Քլիքսոյի հետ, դաշտայնախաղի համար իր փորձը, որմէ անմիջապէս ետք տիպի լքէ իր ասոյաբեզը, հեռանալով կոփամարտի աշխարհէն:

Անցեալ Յունիս 21ին, Լուս Անճելըսի մէջ (Մ. Ն.) անոնց միջեւ ձակապուծը ճորդատուարիւն աւարտին ընդհատուեցաւ եւ բրիտանացին յաղթական հռչակուեցաւ:

«Պի. Պի. Սի.» ռափիոկայանին հետ իր ունեցած հարցաբոլոյցին ընթացքին 37 փարեկան Լուիս յայտարարեց, թէ այդ ձակապուծը իր ասոյաբեզին ընթացքին տիպի ըլլայ վերջինը, անշուշտ եթէ 32 փարեկան ուրբանացին համաձայն ըլլայ այդ ձակապուծին:

ՃԱՏՐԱԿԸ՝ ՃԱՂԵՐԷՆ ԱՆԴԻՆ

Ճատրակի աշխարհի լուսագոյն վարպետներն եւ աշխարհի ախոյեան Անտոնի Քարփոկ անցնող քանի մը օրերուն Տոնի Ռոսթովի (Ռուսիա) մէջ գտնուող բան մը իր այցելութեան ընթացքին ձակապուծուեցաւ տասը մրցակից-բանտարկեալներու դէմ: Ան իր կատարած մրցումներէն միայն մէկուն հաւասարութիւն մը արձանագրեց, մինչ անցեալ ինը վերջ գտան Քարփոկի յաղթանակով:

Քարփոկի հետ հաւասարութիւն յաջողեցաւ արձանագրել Ալեքսանտր Տուպչենքո, մինչ առաջին պարտուողը եղաւ՝ Յակոբ Յովհաննիսեան: Իր արձանագրած այս հաւասարութենէն ետք Տուպչենքո յայտնեց, թէ ինքզինք կը վզայ գերեզանիկ՝ աշխարհի ախոյեանին հետ իր արձանագրած հաւասարութենէն ետք:

Նախքան բանտէն իր մեկնումը, Քարփոկ բանտարկեալներուն խնդրանքով յիշատակի լուսանկար մը նկարուեցաւ անոնց հետ:

Ռուսական պատկերասփիւռի կարգ մը կայաններ, Քարփոկի այդ այցելութիւնը ցոյց տալով ըսին, որ երկու տարին անգամ մը, ան նմանօրինակ այցելութիւններ կը կատարէ ռուսական բանտերը:

ՊՐԱՉԻԼԻ ԼԱԻՍԿՈՅՆ ԱԹԼԵԹՆԵՐԷՆ՝ ՄԱԿԻ ԿԱԽԱԿԱՅՈՒԵՑԱԻ

Պրաչիլի արթիվի ֆետերասիոնը երէկ առժամաբար կախակայեց պրաչիլցի արթիվ Մորիս Հիկա Մակիի եւ անոր արգիլեց որեւէ տեսակի աղջկանց միջազգային մրցաշարքի իր մասնակցութիւնը բերելէ. նկատի ունենալով, որ ըստ ֆետերասիոնին, եթէ երկրորդ քննութիւններն ալ դրական արդիւնք տան, երեք քայլ ուսումի մէջ երկրին լուսագոյն արդիւնքը արձանագրող Մակի կրնայ երկու տարիով կախակայուիլ:

Մորիս Հիկա Մակի

Պրաչիլական մամուլին համաձայն, Մակի գործածած է արգիլեալ դեղեր, որուն պատճառով յաջողած է արձանագրել 7,06 մ. արդիւնք մը այս տարի տեղի ունեցած միջազգային մրցաշարքի մը ընթացքին:

ՄԱՆՉԵՍԹԸՐ - ԵՌԻՎԵՆԹՈՒՍ՝ 4-1

Ֆուտբոլի բարեկամական մրցումի մը ընթացքին, որ երէկ տեղի ունեցաւ Նիւ ձըրվի մէջ, Մանչեսթըր Եունայթըդ արձանագրեց յաղթանակ մը, երբ 4-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Իտալիոյ ախոյեան Եուվենթուսը:

Թիմ Հաուըրտ

«Ճայլն թց» դաշտին վրայ տեղի ունեցած այս մրցումին մրցանիշ մը հաստատուեցաւ, նկատի ունենալով, որ նախապէս ֆուտբոլի մրցումի մը ընթացքին 79 հազար համակիր ներկայ չէր գտնուած:

Անգլիոյ ախոյեանին կոլերը նշանակեցին Ռայլս Կիկ (24րդ), Փոլ Սքոլ (57րդ), Ռուս Վան Նիսթըրոյ (60րդ) եւ Օլէ Կիւնար Սոլսքար (79րդ), իսկ Եուվեի միակ կոլը՝ Փաւել Նետովեա (70րդ):

Երկու շաբաթ առաջ Մանչեսթըր Եունայթըդի միացած ամերիկացի բերդապահ՝ Թիմ Հաուըրտ իր առաջին մրցումը կատարեց իր նոր կապման հետ: 24 տարեկան Հաուըրտ, որ չորս եղանակ մաս կապած է Նիւ Եորք - Նիւ ձըրվի Մեթրո Սթարպին (Մէյձըր Լիկ), յառաջիկայ Երկուշաբթի օր Պարսելոնայի դէմ տեղի ունենալիք մրցումին (Ֆիլատելֆոյ մէջ) նկատի չէ առնուած իր մարզիչին՝ Ալեքս Ֆերկլընի կողմէ:

Նշենք, թէ մրցումէն առաջ, մարզիկներն ու համակիրները մէկ վայրկեան յոռութեամբ յարգեցին Եուվենթուսի սուրբն (1990էն ի վեր) Վիթորի Քայսոթի Տի Քիուսանոյի (74 տարեկան) յիշատակը, որ մահացաւ քանի մը օր առաջ:

ԼՕԻՏԻ «Ա. ՊՈՒԼՂՈՒՐԵԱՆ» ԸՆԿԵՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՑ

Անուն Մականուն	Մասնագիտութիւն	Ներկայութիւն
Ռազմիկ Ոսկերիեան	Ընդհանուր Մարմնի (Բժշկական եւ Շտապ Օգն. բաժանմունք)	Երկ. Չոր. Ուրբ. 1-4
Յակոբ Մելեքեան	Ընդհանուր Մարմնի (Բժշկական եւ Շտապ Օգն. բաժանմունք)	Երկ. Չոր. Ուրբ. 8-12 Երեք. Շբ. 8-12
Էլի Թաշեան	Ընդհանուր Մարմնի	Երեք. Հինգ. Շբ. 8-12
Թանիոս Սագր	Վիրաբուծ	Երկ. 1-2
Վահրամ Տոնապետեան	Վիրաբուծ	Երեք. 9-11
Ռալփ Լանթուս	Կանացի	Երեք. Շբ. 9:30-11
Էլի Աթթի	Կանացի	Չոր. Ուրբ. 12-1
Նազարէք Աբրահամեան	Կանացի	Երեք. 12-2 Ուրբ. 2-3
Գեորգ Սեմերճեան	Կանացի	Երկ. 12-2 Հինգ. 9-11
Ժորժ Թահեան	Մաշկային	Երկ. Հինգ. 9-10
Մարի Գասապեան	Մաշկային	Երեք. 8:30-11
Գրիգոր Էճիտեան	Սրտաբան	Երեք. 1-3
Սահակ Քէշիշեան	Սրտաբան	Ուրբ. 9-12
Րաֆֆի Գարամիսեան	Սրտաբան	Հինգ. 8-4
Ռէվ Բեման	Հոգեբուծ	Չոր. 11-1 (15 օր անգամ մը)
Ռամգի Հատտատ	Հոգեբուծ	Չոր. 9:30-11 (15 օր անգամ մը)
Հայկազ Պէրէրճեան	Ուղեղ եւ Չորային Համակարգ.	Շբ. 10-11
Ռոժէ Ծառի	Ոսկրայօղային	Չոր. 12-2
Յարութ Տեմիրճեան	Ոսկրայօղային (Բժշկական Բժժ. եւ Շտապ Օգն.)	Երկ. Չոր. Ուրբ. 8-12 Հինգ. 8-4 Երեք. 12-4
Խաչիկ Փանոսեան	Քիթ, կոկորդ, ականջ	Երկ. - Չոր. 10 - 12
Կարպիս Պապոյեան	Քիթ, կոկորդ, ականջ	Ուրբ. 9 - 11
Էլի Լուգա	Մանկաբուծ	Երկ. 10 - 11 Շբ. 10 - 11, Հինգ. 2 - 3
Գրիգոր Պապայեան	Մանկաբուծ	Շբ. 8 - 9
Ժար Գուստապեան	Միզային անցքեր	Երեք. 2 - 3, Չոր. 10:30 - 11:30 Ուրբ. 8 - 10
Չարեհ Գասարճեան	Միզային անցքեր	Չոր. 12 - 1
Գեորգ Թերզեան	Ակնաբուծ, վիրաբուծ	Երեք. Հինգ. 1 - 3 Շբ. 9 - 11
Յովիկ Քէշիշեան	Ակնաբուծ, վիրաբուծ	Երկ. Չոր. Ուրբ. 2 - 4
Անի Տէկիբաճեան	Սննդագէտ	Երկ. 8 - 1 Ուրբ. 11 - 4
Կարապետ Էրմէրճեան	Շոգանկարումի բժշկութիւն	Երեք. Շբ. 7:30 - 8:30 Հինգ. 11 - 12
Էլրա Սաղամեան	Ատամաբուծ	Երկ. Չոր. Հինգ. 8:30 - 3:30 Շբ. 8 - 1
Սարգիս Տեր Մերոպեան	Ատամաբուծ	Երկ. Չոր. Հինգ. 12 - 4 Երեք. Ուրբ. 8:30 - 12
Խաչեարա Բէկի	Ատամաբուծ	Հինգ. 4 - 7, Ուրբ. 3 - 7 Շբ. 8:30 - 12
Գարմէն Պոյաճեան	Ատամաբուծ	Երկ. 8:30 - 12:00
Վիգէն Չիլիկիբեան	Ատամաբուծ	Երեք. 3 - 7 Չոր. 4 - 7 Հինգ. 8:30 - 12 Ուրբ. 4 - 7

ՏԵՅՎԻՏ ԲԵԼԻԻ ՄԼՆՈՒՆ
ԸՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ԳԾՈՎ

ԹՈՆԻ ՊԼԷՐ ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ՄԵՉ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ՏԱՅ

ԼՈՆՏՈՆ, 1 (ԱՅՓ) - Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Պլեյրը զատարան պիտի կանչուի, վկայուի թիւն տալու համար պէտքերու մասնագետ Տեյվիտ Քեյրի մտնուան շուրջ բացուած քննութիւններուն ծիրէն ներս, յայտնած է քննութիւնը տանող գլխաւոր զատարանը՝ Լորտ Պրայըն Հաթըն Ուրբաթ օր:

Քննութիւններու սկսման առիթով, ան ըսած է, թէ վկայութիւն տալու համար պիտի կանչուին նաեւ պաշտպանութեան նախարար ձե՛ք Հուն, Պլեյրի սերտ խորհրդակալը՝ Ալըքսըր Բէմփոլը եւ «Պի. Պի. Սի.»-ի կառավարիչներու մարմինին ատենակալներ՝ Կեյրի Տեյվիտ:

Հաթըն շեշտած է, թէ քննութիւնը ինք պիտի տանի եւ թէ «սահիկ խնդրոյ առարկայ կողմէրու միջեւ տարուող զատարաններուն մը չէ»:

Քեյրի, որուն դիակը Յուլիս 18ին գտնուած էր իր տան մօտ անտառին մէջ, անձնասպան եղած էր: Կառավարութիւնը յայտնած էր, թէ Քեյրի աղբիւրը եղած է «Պի. Պի. Սի.»-ի մէկ տեղեկագիրին, ըստ որուն՝ Պլեյրի կառավարութիւնը Իրաքի եւ անոր հաւաքական բնաջնջումի վէճերուն մասին Սեպտեմբեր 2002ի թղթածրարը «փոփոխութեանց ենթարկած է»:

Վարչապետին խմբակին կողմէ հերքումներ յանգած էին «Պի. Պի. Սի.»-ի եւ կառավարութեան միջեւ տաք բանավէճերու:

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՔՈՐԷԱՅԻ ԿՈՐԻՉԱՅԻՆ ԶԷՆՔԵՐՈՒ ՏԱԳՆԱՊԸ ԴԷՊԻ ՀԱՆԳՈՒՑԱԼՈՒԾՈՒԾ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 1 (ԱՅՓ) - Հիւսիսային Բորնա ընդունած է բազմակողմանի բանակցութիւններու մասնակցի՝ իր կորիստին ծրագրին պատճառով տագնապին լուծման համար, յայտնած է Սպիտակ Տան բանբեր Սքոթ Մըլընը Ուրբաթ օր:

Ան թղթակցներու ըսած է, թէ բանակցութիւններուն պիտի մասնակցին 6 կողմեր, սակայն մանրամասնութիւն եւ թուական տակաւին չեն ճշդուած:

Հիւսիսային Բորնա Ուրբաթ օր յայտնած էր, թէ վեց կողմերու մասնակցութեամբ բանակցութիւններ առաջարկած է՝ Ուաշինգթոնի կողմէ երաշխիքներ ստանալէ ետք, թէ Մ. Նահանգներու հետ դէմ յանդիման բանակցութիւններ նաեւ տեղի պիտի ունենան:

ՈՒՍԻՍԱ

ԱՐԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ԱՐԱՐՔ ՄԸ ԿԸ ԽԼԷ ԵՐԵՍՈՒՆԵՆԻՉ ԶՈՐ ԵՒ ԲԱԶՄԱԹԻ ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐ

Չէչենիոյ սահմանակից Հիւսիսային Օսեթիոյ Մոպտոք քաղաքը երէկ ականատես եղաւ ահաբեկչական արարքի մը, երբ ականատես փոխադրական մը խուճեց ռուսական հիւանդանոց մը: Ռուսական իշխանութիւնները յայտնեցին, որ արարքին հեղինակը չէչեն անջատողականներ են:

Լրատու աղբիւրներ յայտնեցին, որ առնուազն երեսունհինգ քոհ եւ բազմաթիւ վիրաւորներ պատճառած արարքը անձնասպանական գործողութիւն մըն էր: Նշեալ հիւանդանոցը, որ կը ծառայէ Չէչենիա գործուողող ռուս զինուորներու ապրիման, կեդրոնատեղիին է Չէչենիոյ մէջ գործող ռուսական ուժերու հրամանատարութեան: Ականատեսներ յայտնեցին, որ պայթուածք, որուն հետեւանքով շէնքին երեք յարկերը փոլ կեան, լսուած է աւելի քան 15 քմ. անդին: Պայթումի պահուն հիւանդանոցի շէնքին մէջ գտնուած են մօտ 100 զինուորներ եւ բազմաթիւ բժիշկներ ու հիւանդապահներ:

Մոպտոք քաղաքը Ռուսիոյ ամենէն լաւ պաշտպանուած քաղաքներէն կը նկատուի: Դէպքէն անմիջապէս ետք Ռուսիոյ նախագահ Վլադիմիր Փութին պաշտպանութեան նախարար Սերգեյ Իվանովը գործուղեց Մոպտոք:

ԲԱՆՈՒՄՆԵՐ

Չէչենիոյ տարածքին անջատողականներու եւ ռուսական ուժերու միջեւ բախումներ ծայր տուած են Ուրբաթ օր՝ առնուազն 4 ռուս զինուորներու, ռուսամէտ չէչեն 3 ռուսականներու եւ 17 ըմբոստներու մահը պատճառելով:

Չէչենիները անտան ընդհանրապէս թափ կու տան իրենց յարձակումներուն՝ խիտ անտառներ իբրէ ծածկ օգտագործելով, դաշնակցային ուժերուն դէմ յարձակելու համար:

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԼԻԿԱՆ ԵՒ ԾՈՑԻ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԿԸ ՔՆՆԱԴՆՏԵՆ ՔՈՆԿՐԷՍԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Արաբական Լիկան եւ Ծոցի Գործակցութեան Խորհուրդը երէկ մերժած են ընդունիլ՝ 11 Սեպտեմբեր 2001ի յարձակումներուն անջատողականները կատարող որեւէ փորձ կը մերժէ:

Ան ըսած է, որ արաբ ռեւէ անձ չի կրնար անտեսել Սեպտեմբերի 11-ի յարձակումներուն արաբական այլ պետութիւններու կողմէի գործ դրուող «լայնա-ծիր եւ շարունակուող ճիգերը՝ պայքարելու համար ահաբեկչութեան դէմ»:

Նախագահ Նորա Աբու Մարի օրաթերթին մէջ լոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ, արտաքին գործոց նախարար Քոլիին Փաուրի վզուշացուցած է, թէ պարիսպ ձամբու քարտէսին գործադրութիւնը «շատ պիտի դժուարեցնէ»:

Քոնկրէսի մէկ տեղեկագիրը, ըստ որուն՝ Սեպտեմբերի 11-ի յարձակումներու պատասխանատուութեան բաժին մը ունի այդ արարքներուն մէջ:

Իսկ Ռիադի մէջ գտնուող Ծոցի Գործակցութեան Խորհուրդը, որ Ծոցի հարուստ 6 պետութիւնները կը համախմբէ,

քական յանձնառութիւնը՝ աշխարհի ապահովութեան եւ կայունութեան վտանգ սպառնացող այս երեւոյթին դէմ պայքարին պօրովիզ կանգնելու»:

Արաբական Լիկայի բանբեր Հիւսեյն Բաքր յայտնած է, թէ Լիկան «արաբական պետութիւններու դէմ ահաբեկչութեան ամբաստանութիւնները կատարող որեւէ փորձ կը մերժէ»:

Անիկա ողջունած է Մ. Արաբիոյ դրական կեցուածքը, ինչ կը վերաբերի ամերիկեան Քոնկրէսին տեղեկագրին ամբողջութեամբ հրատարակումին:

Մինչ այդ, Է.Ֆ. Պի. Այի բարձրաստիճանի մէկ պաշտօնատարը Հինգշաբթի օր Ծերակոյտի մէկ յանձնախումբին յայտնած է, թէ Մ. Արաբիա յաւելեալ գործակցութիւն ցուցաբերած է ահաբեկչութեան առնչուող հետաքննութիւններուն՝ Մայիս 12ի Ռիադի պայթումէն ետք:

ԱՅՋԻԼ AFHIL

**ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՏՆԱՅԻՆ
ՍԱՐՔԵՐՈՒ ՄՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ**

RENT AND SALE

AT HOME

- Wheelchair
- Walker
- Electric Bed
- Manual Bed
- Water Mattress
- Cans
- Sticks
- Serum Tripod
- Walking Frame

HOME MEDICAL EQUIPMENT SERVICES

- Over Bed Table
- All Kinds Of Oxygen
- We Also Provide
- Laboratory service.
- Physiotherapist
- Nurses Aids
- P.T.S. (AMBULANCE)

**ՅՈՒՑԱՐԱՐՔ՝ «ԱՐԻՆ» ՍԵՆՁԵՐ
ԳՐԱՄԵՆԱԿ՝ ԱՅՇԻԼ, ԱՅԵՏԻ ԸՆԷ, Բ. ՅԱՐԿ
ԾՆՈ. (02) 242553/7**

**NO MATTER WHAT YOU NEED...
... OR WHERE YOU NEED.**

Balkan Holidays

TRANSLITEX TOURS

**ԴԷՊԻ ՎԱՌԱՆ ԵՐՋԱԿՑՈՅՆԵՐՈՒ
36 ՏԱՐՈՒՆ ԱՐՁԱՆՈՒԹԻՒՆ**

Varna Summer

245\$ սկսեալ

2եր թիչքները կառավարող մեր սեփական օդանավերով նուազագոյն սակեր 245\$ էն սկսեալ (Ներառեալ շրջապոյտին հիմնական ծախսերը)

Balkan Holidays

VARNA EXPERT NO. 1
Look after No. 1 Lei No. 1 Look after you
CORNICH MAZRAA WAKF ROUM CENTER - BANK AUDI
TEL.: 1/304553 - 304563 FAX: 9611/310424 BEIRUT - LEBANON

ՅԵՔԻԱԹ ՅԱՅԱՍԱՆ - 3

**ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԵԶԱԿԻ ԵՐՋԱԿՑՈՅՆ
ԴԷՊԻ ՏՆԱՅԻՆՆԵՐ ԴԷՊԻ ԱՐՅԱՆ**

8 ՍԵՊՏԵՄԵՐԸՆ 21 ՍԵՊՏԵՄԵՐ 2003

Շրջապոյտի առաջնորդ՝
ՕՆՆԻԿ ԳՆԱՐԱՐԵՆՆԸ

**ՈՒՐԵԸ Ե ԶԱՅԱՍԱՆԸ
ԱՌԱՋԱՍՏՐԸ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ**

7 ՕՐԵԱՅ ԵՒ 14 ՕՐԵԱՅ ԵԶԱԿԻ ՅԱՅԱԿՐԵՐ

ԱՌԱՋԱՍՏՐ ԸՆԿ. 01/ 260850 - 03/ 586337 [ANSER TRAVEL 01/ 562044 - 01/ 562870]

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՃԱՄԲՈՒ ՔԱՐՏԵՍԻ...

Շարունակուած Ա. ԷջԷԳ
Պարտեզման նպատակով յստակ քայլերու վրայ: Ան ընդգծած է, որ մէկ հաւանական միւս անցնելու կարելիութիւն չկայ, «արտաքին հանգրուանը լիովին գործադրելու», ակնարկելով այն հարցին, թէ պաղեստինեան իշխանութիւնը տակաւին «պիտեաները» ապազինելու իր խնդրանքը չէ կատարած:

Ճամբու քարտէսը կը պահանջէ պաղեստինցիներէն, որ արմատական ծայրայեղականներու գործունէութեան վերջ տան, սակայն նաեւ Իսրայէլէն կը պահանջէ, որ հրէական բնակեցման վայրերու գործողութիւնը ստեղծէ եւ ծայրամասներու բնակեցման վայրերը վերջնէ:

Սակայն մարդկային իրաւանց պաշտպան իմրակներու համաձայն, նման յաւելեալ վայրեր կառուցուած են Ճամբու քարտէսը ընթացքի մէջ դրուելէի վեր, մինչ Հինգշաբթի օր Իսրայէլ վրայ տարարէր, թէ կապի մէկ բնակեցման վայրին մէջ նոր տուններ պիտի շինէ:

Հինգշաբթի գիշեր, պաղեստինցի անմիջական քայլերու կոչ ուղղած են քաղաքական գործընթացը իրականացնող կողմերուն՝ որոշելու համար, թէ ինչ ձեւով պիտի հակադարձեն «Իսրայէլեան արարքներու մագլցումին»:

Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Եսաբեր Արաֆատի բարձրաստիճանի մէկ խորհրդակցանք՝ Նապիլ Ալոյն Ռուսիայի, պաղեստինեան իստի ղեկավարութեան մէկ ժողովէն ետք, որուն մասնակցած են Արաֆատ եւ վարչապետ Մահմուտ Ապպաս, միջամտութեան կոչ ուղղած է միջազգային համայնքին:

Անցեալ շաբաթ Ուաշինգթոնի մէջ Ապպասի բանակցութիւնները իսրայէլեան որեւէ վիճում չէին ապահոված: Պաղեստինցի կը յուսային, որ Ուաշինգթոն ճնշում պիտի բանեցնէ Իսրայէլի վրայ, նախագահ Ճորձ Պուշի կողմէ Շարունի կառավարութեան բարձրացուցած ապահովութեան պարիսպին քննադատութեան ետք:

Սակայն Շարուն Հինգշաբթի օր Ուաշինգթոն իր այցելութեան վերադարձած էր, յայտարարելով, թէ պարիսպին կառուցումը պիտի շարունակէ:

Մ. Նահանգներու քաղաքացիական գործոց նախարարութեան համաձայն, քաղաքացիական վայրերու գործունէութեան ստեղծումը՝ պահանջուած ձամբու քարտէսին կողմէ, տակաւին քննարկումի առարկայ է:

Այսուհանդերձ, երէկ «Մարի» օրաթերթին մէջ լոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ, արտաքին գործոց նախարար Քոլիին Փաուրի վզուշացուցած է, թէ պարիսպ ձամբու քարտէսին գործադրութիւնը «շատ պիտի դժուարեցնէ»:

«Նախագահը մտաւոր է, որոշուած է պարիսպ կատարուած իրողութիւն մըն է, որ պաղեստինեան պետութեան մը սահմանները կը ճշդէ», ըսած է ան:

Միւս կողմէ, Ե. Ֆ. Պիւրեան Միջին Արեւելքի նոր բանագանքի եւ Վերաբացի դիւտապետ Մարք Օթի երէկ Պէյրութի մէջ յայտնած է, թէ Ուաշինգթոնի մէջ իսրայէլացի եւ պաղեստինցի վարչապետներուն կայացուցած բանակցութիւնները ձամբու քարտէսին կողմէ, տակաւին քննարկումի առարկայ է:

Մինչ այդ, իսրայէլեան բանակը իր գործողութիւնները շարունակած է: Հինգշաբթի գիշեր, անիկա 10 պաղեստինցի ձեռքարկուած է Այալոյ դիւտապետին:

ՍԱՏՏԱՄՆՈՐ ՊԱՏԳԱՄ ՄԸ...

Շարունակուած Ա. ԷջԷԳ
ՃԱՅԱՐԻԵՆ ԽՈՍՏՈՒՄ
Միւս կողմէ, Իրաքի իշխող խորհուրդին նոր նախագահը, երէկ լոյս տեսած հարցազրոյցի մը մէջ, ըսած է, թէ անիկ ճիգ կը գործ պիտի ունէր, վերջ տալու իր երկրին գրաւումին եւ ժողովրդավար կառավարութեան մը հիմնը դնելու հոգով:

Իրաքի ձախարհ արաբներուն կոչ ուղղած է «նոր Իրաքի վերակառուցման մասնակցելու եւ նախկին վարչակարգին բոլոր հետքերը ջնջելու համար»:

Սպանիոյ փոխ վարչապետ Մարիանո Ռախոյ երէկ ըսած է, թէ իր երկիրը այս աշուն պիտի հիւրընկալէ Իրաքի վերակառուցման առնչուող նուիրատուներու խորհրդածողով մը:

ՍԱՏՏԱՄԻ ԴՈՒՍԵՐԸ ԶՈՐԴԱՆԱՆԻ ՄԸ
8 տարուան մէջ երկրորդ անգամն ըլլալով, Սատտամ Հիւսէյնի երկու դուտերը Յորդանան ապաստանուած են՝ Ուաշինգթոնի հաւանութեամբ Ամենայն պաշտպանութիւնը ապահովելով: Անոք իրենց 9 պատկերով Հինգշաբթի օր Սուրիայէն Յորդանան ժամանած են:

Ռախոյ եւ Ռան Օգոստոս 1995ին առաջին անգամ ապաստանուած էին Յորդանան՝ իրենց ամուսիններուն ընկերակցութեամբ: Այս վերջինները յայտնուած էին Իրաքէն, սակայն Փետրուար 1996ին վերադարձան Երկիրը երկիրը՝ հաւատարմով Պաաս կուսակցութեան կողմէ յայտարարուած ներումին:

Երկու եղբայրները, անոնց հայրը, բոլոր եւ այս վերջինին չորս պատկերը, այլ բոլոր մը եւ անոր որդին սպանուած էին՝ դաւաճանութեան ամբաստանութեամբ: